

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	i
DANH MỤC BẢNG	ii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
5. Phương pháp nghiên cứu.....	3
6. Bố cục khóa luận	5
Chương 1. KHÁI QUÁT CHUNG VỀ LOẠI HÌNH DU LỊCH BẰNG THUYỀN KAYAK.....	6
1.1. Thuyền Kayak.....	6
<i>1.1.1. Khái niệm và đặc điểm thuyền Kayak.....</i>	<i>6</i>
<i>1.1.2. Phân loại thuyền Kayak.....</i>	<i>8</i>
<i>1.1.2.1. Phân loại theo kiểu dáng.....</i>	<i>8</i>
<i>1.1.2.2. Phân loại theo chức năng sử dụng.....</i>	<i>9</i>
<i>1.1.3. Các cấp độ chèo thuyền Kayak.....</i>	<i>9</i>
<i>1.1.4. Vai trò của thuyền Kayak với hoạt động du lịch</i>	<i>11</i>
<i>1.1.5. Một số sản phẩm Kayak nổi tiếng.....</i>	<i>12</i>
<i>1.1.5.1. Kayak composit Purity</i>	<i>12</i>
<i>1.1.5.2. Kayak Winner Otuim.....</i>	<i>13</i>
<i>1.1.5.3. Kayk bơm hơi</i>	<i>14</i>
1.2. Hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak	15
<i>1.2.1. Lịch sử hình thành.....</i>	<i>15</i>
<i>1.2.2. Xu hướng phát triển.....</i>	<i>16</i>
1.3. Điều kiện phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak	17
<i>1.3.1. Tài nguyên du lịch.....</i>	<i>17</i>

1.3.2. Cơ sở hạ tầng	17
1.3.3. Cơ sở vật chất kỹ thuật	17
1.3.4. Khách du lịch	18
1.3.5. Các nhà điều hành và phân phối Kayak.....	18
1.3.6. Nguồn nhân lực.....	19
Tiểu kết	20
Chương 2. HOẠT ĐỘNG DU LỊCH BẰNG THUYỀN KAYAK TRÊN	
VỊNH HẠ LONG.....	21
2.1. Vịnh Hạ Long và hoạt động du lịch tại Vịnh Hạ Long	21
2.1.1. Khái quát chung về Vịnh Hạ Long.....	21
2.1.1.1. Vị trí địa lý.....	21
2.1.1.2. Địa hình.....	21
2.1.1.3. Khí hậu	25
2.1.1.4. Thủy văn	27
2.1.1.5. Hệ động – thực vật.....	28
2.1.1.6. Văn hóa – xã hội.....	29
2.1.2. Hoạt động du lịch tại Vịnh Hạ Long.....	31
2.1.2.1. Công tác quản lý, quy hoạch.....	31
2.1.2.2 Hoạt động xúc tiến, quảng bá.....	31
2.1.2.3. Cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật và nhân lực du lịch.....	32
2.1.2.4. Dịch vụ và sản phẩm du lịch.....	33
2.1.2.5. Các loại hình du lịch đang khai thác	34
2.1.2.6. Số lượng khách và doanh thu du lịch.....	34
2.2. Thực trạng hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên vịnh Hạ Long....	35
2.2.1. Điều kiện tài nguyên du lịch	36
2.2.2. Cơ sở hạ tầng du lịch.....	37
2.2.3. Cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch.....	37
2.2.4. Nguồn nhân lực	39

2.2.5. Số lượng khách và doanh thu.....	40
2.2.6. Một số tuyến du lịch chủ yếu	42
2.2.7. Đánh giá chung.....	44
2.2.7.1. Thành công.....	44
2.2.7.2. Tồn tại và hạn chế.....	45
Tiểu kết	47
Chương 3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KHUYẾN NGHỊ NHẪM KHAI THÁC HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG BẰNG THUYỀN KAYAK TRÊN VỊNH HẠ LONG	48
3.1. Định hướng khai thác du lịch và du lịch bằng thuyền Kayak trên vịnh Hạ Long	48
3.1.1. Định hướng khai thác du lịch tại Vịnh Hạ Long (giai đoạn 2010- 2020)	48
3.1.2. Định hướng khai thác du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long	51
3.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả khai thác loại hình du lịch bằng thuyền Kayak trên vịnh Hạ Long	54
3.2.1 . Giải pháp về cơ chế, chính sách	55
3.2.2. Giải pháp về Sản phẩm	55
3.3.3. Phát triển cơ sở hạ tầng - vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch.....	57
3.3.4. Giải pháp về đào tạo nhân lực.....	58
3.3.5. Giải pháp marketing, tuyên truyền quảng bá sản phẩm.....	59
3.3.6. Giải pháp về an toàn cho khách du lịch.....	60
3.3. Một số khuyến nghị	60
3.2.1. Bảo tồn các giá trị địa mạo.....	61
3.2.2. Quan tâm đến các vấn đề bảo vệ môi trường	62
Tiểu kết.....	64
PHẦN KẾT LUẬN.....	65
TÀI LIỆU THAM KHẢO	66
PHỤ LỤC	iii

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Ngày nay, du lịch đã trở thành một hiện tượng phổ biến, một nhu cầu không thể thiếu trong cuộc sống của con người. Hoạt động du lịch diễn ra trên khắp thế giới, ở những nơi có nguồn tài nguyên du lịch phong phú và hấp dẫn. Theo một số tài liệu thống kê của Tổ chức Du lịch thế giới (UNWTO) điều tra về sở thích của khách du lịch quốc tế cho thấy: 45% khách du lịch thích nghỉ ở vùng biển hoặc hồ, 24% số khách thích đi tham quan ở nhiều nơi trong chuyến đi, 14% số khách thích nghỉ ở vùng núi, 7% số khách thích kết hợp vừa tham quan vừa chữa bệnh bằng nước khoáng, 10% số khách có sở thích khác.

Việt Nam với trên 3.260 km bờ biển chạy dọc theo chiều dài đất nước, có diện tích biển hơn 1 triệu km², chiếm 1/6 diện tích, với trên 2.000 đảo ven bờ, 2 quần đảo vùng khơi, là căn cứ hậu cần kinh tế kỹ thuật cho công cuộc phát triển kinh tế biển. Du lịch ở Việt Nam nói chung và du lịch biển nói riêng đóng một vai trò quan trọng đặc biệt trong chiến lược phát triển du lịch cả nước, góp phần phát triển kinh tế biển, đẩy mạnh sự nghiệp đổi mới nền kinh tế đất nước. Hơn nữa, vùng biển nước ta có nguồn tài nguyên đa dạng, phong phú, thuận lợi cho sự phát triển nhiều loại hình du lịch. Vì thế suốt dọc vùng duyên hải và hải đảo của 40 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, từ Quảng Ninh đến Kiên Giang, tập trung hơn 70% các điểm du lịch, thu hút khoảng 70 - 80% số lượng khách du lịch của cả nước.

Quảng Ninh là một tỉnh nằm ở phía đông bắc của Tổ quốc, là một trong ba trọng điểm phát triển kinh tế và du lịch ở miền bắc là Hà Nội - Hải Phòng - Quảng Ninh với hơn 250 km bờ biển, hơn 6.000km² mặt nước biển và là một trong những tỉnh có nhiều lợi thế để phát triển kinh tế biển đa dạng. So với các địa phương khác trong cả nước, Quảng Ninh có thuận lợi hơn trong việc phát triển du lịch do có những điều kiện thuận lợi về tài nguyên du lịch. Chính vì vậy, trong thời gian qua, lượng khách du lịch vào Việt Nam tuy đôi lúc có xu hướng

giảm nhưng lượng khách đến Quảng Ninh nói chung và Vịnh Hạ Long nói riêng vẫn tăng đáng kể. Có thể nói, với lợi thế hai lần được UNESCO công nhận là di sản thiên nhiên thế giới, Vịnh Hạ Long đã mang lại thế mạnh rất lớn cho sự phát triển du lịch của tỉnh, đặc biệt là du lịch biển và hải đảo. Tài nguyên du lịch biển của Hạ Long hết sức đa dạng phong phú với các hang động cùng với hệ thống mạng đá và nhũ đá hấp dẫn, hàng ngàn đảo đá, các bãi biển với cát mịn, nước trong, cảnh quan hấp dẫn là điều kiện cho du lịch tham quan và tắm biển. Tuy nhiên, hiện ngành du lịch Hạ Long cũng chưa khai thác hết tiềm năng du lịch biển, chưa tạo được sản phẩm đặc thù, chưa tương xứng với tiềm năng to lớn đó.

Để khám phá Vịnh Hạ Long chúng ta có nhiều hình thức khác nhau. Khách du lịch đã quá quen thuộc với những chiếc tàu du lịch bằng gỗ đưa khách đi thăm quan Vịnh và khám phá các hang động. Tuy nhiên, những chiếc thuyền Kayak do khách tự điều khiển để khám phá Vịnh Hạ Long, đến với những nơi có cảnh qua kỳ bí, nơi có những đảo và hang động hoang sơ là một hình thức thú vị và hấp dẫn nhiều du khách, đặc biệt là đối tượng khách yêu thích sự mạo hiểm, thích khám phá. Đây là một loại hình du lịch còn khá mới mẻ ở Việt Nam nói chung cũng như Hạ Long nói riêng. Trên thực tế, du lịch chèo thuyền Kayak đã xuất hiện ở Vịnh Hạ Long từ đầu những năm 90 của thế kỷ 20, nhưng mới được khai thác nhiều nhất khoảng 7 năm trở lại đây và chủ yếu phục vụ du khách quốc tế. Với mong muốn làm phong phú sản phẩm du lịch và tăng sức hấp dẫn với du khách khi đến Hạ Long, tác giả đã lựa chọn đề tài: ***“Tìm hiểu hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long”*** làm khóa luận tốt nghiệp.

2. Ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài

- *Về mặt lý luận:* Đề tài hệ thống hóa cơ sở lý luận về thuyền Kayak và hoạt động du lịch thuyền bằng Kayak, từ khái niệm, đặc điểm, phân loại, lịch sử hình thành và xu hướng phát triển hiện nay cho đến các điều kiện phát triển của hoạt động du lịch này.

- *Về mặt thực tiễn*: Đề tài là nguồn tài liệu tham khảo có ý nghĩa và là những gợi ý cho các cơ quan quản lý nhà nước về du lịch, Ban quản lý Vịnh Hạ Long, các doanh nghiệp du lịch xây dựng sản phẩm du lịch mới nhằm làm tăng sức hấp dẫn của Vịnh Hạ Long, đóng góp vào sự phát triển của du lịch địa phương. Đồng thời, với những thông tin mà đề tài cung cấp, đây còn là tài liệu hữu ích đối với du khách trong việc lựa chọn sản phẩm du lịch trên Vịnh Hạ Long.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak.

Phạm vi nghiên cứu của đề tài này là hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long trong khoảng 5 năm trở lại đây (từ 2005 - 2010).

4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

4.1. Mục đích

Tìm hiểu thực trạng khai thác và đưa ra những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak tại Vịnh Hạ Long góp phần phát huy hơn nữa những giá trị của Vịnh Hạ Long - Di sản thiên nhiên thế giới.

4.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để đạt được những mục đích đã đề ra, đề tài cần phải giải quyết những nhiệm vụ sau:

- Tổng quan lý luận chung về thuyền Kayak và hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak.
- Tìm hiểu điều kiện phát triển và thực trạng của hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long.
- Đưa ra các giải pháp nhằm khai thác hiệu quả hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long.

5. Phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp thu thập, xử lý tài liệu

Đây là phương pháp phổ biến được nhiều người sử dụng khi nghiên cứu đề tài, lập kế hoạch dự án đầu tư... Tác giả đã tiến hành sưu tầm tài liệu từ sách,

báo, đĩa VCD, DVD, bài giảng ở các thư viện, nhà sách và từ mạng internet. Trên cơ sở đó có chọn lọc và xử lý các thông tin thu thập được từ các nguồn tài liệu đó.

5.2. Phương pháp khảo sát thực địa

Đây là phương pháp truyền thống, có hiệu quả rất lớn trong việc thu thập thông tin với độ tin cậy và chính xác cao trên phạm vi nghiên cứu. Để thực hiện đề tài này, tác giả đã tiến hành khảo sát các đối tượng như điều kiện tài nguyên, cơ sở hạ tầng - vật chất kỹ thuật du lịch, khách du lịch, các nhà cung ứng, nguồn nhân lực du lịch, cơ quan quản lý... đối với hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak tại Vịnh Hạ Long. Trên cơ sở đó, tác giả thu thập được những thông tin chính xác, đáng tin cậy phục cho việc đánh giá thực trạng khai thác hoạt động này tại Vịnh Hạ Long.

5.3. Phương pháp bản đồ

Bản đồ là công cụ phản ánh những đặc điểm không gian sự phân bố các nguồn tài nguyên du lịch, cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật, phục vụ du lịch, dòng chảy du khách. Trên cơ sở đó giúp người sử dụng phân tích, phát hiện quy luật hoạt động của hệ thống lãnh thổ du lịch để xác định phương hướng phát triển và không gian tổ chức trong tương lai. Tác giả đã sử dụng phương pháp này để xác định những khu vực, các tuyến có thể khai thác hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak ở Vịnh Hạ Long.

5.4. Phương pháp dự báo

Phương pháp dự báo được sử dụng để đưa ra những nhận xét mang tính chất phán đoán, dự báo những thay đổi trong tương lai. Đây là phương pháp quan trọng được tác giả sử dụng để đưa ra những định hướng, chiến lược phù hợp cho sự phát triển của hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak ở Vịnh Hạ Long.

6. Bộ cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, kết luận, mục lục, tài liệu tham khảo và phụ lục, phần nội dung của khóa luận được trình bày trong 3 chương:

Chương 1. Khái quát chung về hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak

Chương 2. Hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long

Chương 3. Một số giải pháp và khuyến nghị nhằm khai thác hiệu quả hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long

Chương 1

KHÁI QUÁT CHUNG VỀ HOẠT ĐỘNG DU LỊCH BẰNG THUYỀN KAYAK

1.1. Thuyền Kayak

1.1.1. Khái niệm và đặc điểm

a) Khái niệm

Kayak là loại thuyền mà người Eskimo sống ở vùng đất lạnh giá phương Bắc dùng làm phương tiện vận chuyển trên các đầm, hồ, sông, lạch và trên biển để săn bắt.

Tên gọi Kayak (phiên âm chữ Qajaq) trong tiếng Inuktitut của người thổ dân Eskimo có nghĩa là “*những chiếc thuyền của những người thợ săn*” hoặc “*chiếc thuyền của người thợ săn*”. Điều đó cho thấy rõ tính chất cá nhân và mục đích sử dụng ban đầu của loại thuyền này.

Hầu hết đàn ông Eskimo đều tự tay chế tạo chiếc Qajaq cho riêng mình dựa trên những số đo hình thể của bản thân, làm cho khoang thuyền chỉ vừa khít, thoải mái hoạt động với riêng chủ nhân làm ra nó..

Tùy theo mục đích sử dụng, thuyền Kayak ngày nay có những biến tấu thích hợp ở khâu thiết kế nhằm tạo ra các “*cành nhánh*” Kayak khác như: Sea Kayak, Whitewater Kayak, Fishing Kayak,....

Ở Việt Nam, chèo thuyền Kayak xuất hiện từ thập kỉ 90 nhưng chỉ bắt đầu được chú ý trong một vài năm gần đây khi các công ty lữ hành tổ chức thành công các tour du lịch bằng thuyền Kayak và có sự xuất hiện của một số câu lạc bộ Kayak do những người thuộc thế hệ trẻ thích khám phá, ưa mạo hiểm thành lập.

b) Đặc điểm

Hoạt động chèo thuyền Kayak có lịch sử hình thành và phát triển từ khá sớm trên thế giới. Vượt qua những dòng sông mênh mông chảy xiết, cả những ghềnh đá hiểm trở, những cột sóng trắng xóa dữ dội, Kayak tỏa đi chinh phục

thế giới. Hiện nay, chèo thuyền Kayak đã trở thành một môn thể thao chính thức trong thể vận hội Olympic thế giới.

Sức hấp dẫn của Kayak chính là nằm trong bản chất phiêu lưu, mạo hiểm. Kayak chính là hành trình mà lòng can đảm, sự bình tĩnh, tính kiên trì, khả năng xử lý tình huống linh hoạt cùng kỹ thuật của con người được thách thức, khảo nghiệm và đánh giá. Phần thưởng cho người vượt qua cuộc thi là sự tự tin, cảm giác chiến thắng và những kinh nghiệm, cảm xúc không dễ gì có được.

** Thuyền Kayak nguyên thủy:*

- *Kiểu dáng:* Thiết kế của chiếc Kayak nguyên thủy khá đặc biệt với hình dạng thon dài, mảnh mai hai đầu, trông giống chiếc lá tre và chỉ đủ cho một người ngồi. Thiết kế đơn giản, mộc mạc và thô sơ.

- *Chất liệu:* Thuyền Kayak nguyên thủy được làm từ một khung gỗ nhẹ, được đóng chắc chắn và được bọc kín bằng da hải cẩu hoặc các loại da thú không thấm nước khác.

- *Công dụng:* Thiết kế ban đầu của thuyền Kayak dành cho một người ngồi và do những thổ dân Bắc Mỹ phát minh ra dùng để săn bắt những loài thú lớn như: sư tử biển, hải mã, cá voi...

** Thuyền Kayak ngày nay:*

- *Kiểu dáng:* Chỗ ngồi trong khoang Kayak ngày nay được nâng từ 1 (Kayak đơn) lên đến 2 (Kayak đôi) và đôi khi là 3 chỗ trên một Kayak.

- *Chất liệu:* Kayak ngày nay được thiết kế đa dạng hơn rất nhiều với thuyền đúc bằng cao su, nhựa composit hoặc thuyền bơm hơi không thấm nước, luôn nổi trong mọi tình huống.

- *Công dụng:* Kayak ngày nay không còn thiết kế ra để phục vụ săn bắt như Kayak thời nguyên thủy. Ngày nay, Kayak được sử dụng trong thể thao, trong du lịch và trở thành loại hình du lịch đang thịnh hành. Những người thích cảm giác mạnh thì có thể sử dụng thuyền Kayak để vượt thác, ghềnh và Kayak ngày nay trở thành môn thể thao ưa thích cho giới trẻ. Ngoài ra, khách du lịch có

thể tự mình chèo thuyền khám phá thăm quan cảnh đẹp trên sông suối, trên hồ, trên vịnh, tham gia du lịch mạo hiểm...

- *Chủng loại*: Kayak trên thị trường có nhiều chủng loại Kayak khác nhau nhưng sản phẩm được ưa chuộng và chiếm lĩnh thị trường nhất vẫn là Kayak composite sợi thủy tinh, với nhiều tính ưu việt như: trọng lượng nhẹ, độ bền cao, thiết kế linh hoạt, giảm thiểu sự phá hoại của môi trường biển, đảm bảo tính kinh tế và màu sắc hấp dẫn...

1.1.2. Phân loại thuyền Kayak

Thuyền Kayak có thể được phân loại theo nhiều cách khác nhau, có thể dựa vào các tiêu chí sau:

1.1.2.1. Phân loại theo kiểu dáng:

- *Thuyền Kayak đơn (dành cho một người chèo)*: Các nhà sản xuất thiết kế thuyền Kayak mảnh mai, thon, nhẹ như chiếc lá tre có thể nhẹ nhàng lướt trôi trên mặt nước. Loại này chỉ có một chỗ ngồi dành cho người điều khiển. Với kiểu dáng thiết kế mảnh mai người tham gia có thể yên tâm chèo thuyền khám phá những hang, động hay những hẻm nước nhỏ mà chỉ có thuyền Kayak mới vào được.

- *Thuyền Kayak đôi (dành cho hai người)*: Về cơ bản, kiểu thiết kế giống như thuyền Kayak đơn dành cho một người nhưng được nhà sản xuất cách tân, thiết kế hai chỗ ngồi dành cho hai người chèo. Chỗ ngồi của hai người tham gia có thể cách nhau khoảng 50 - 70cm hoặc cũng có những kiểu chỗ ngồi của hai người ở cùng một khoang.

Thuyền Kayak với nhiều kiểu dáng thiết kế khác nhau, màu sắc bắt mắt rất thu hút người tham gia. Ngày nay với kiểu thiết kế độc đáo không chỉ dành cho một người tham gia mà đã có kết hợp tới 4 người trên một chiếc thuyền Kayak. Hình dáng Kayak có thể là dài, thon, nhỏ, mảnh mai như chiếc lá tre, cũng có thể là những chiếc thuyền thu hẹp chiều dài, mở rộng chiều ngang với hình dáng rất lạ mắt và rất đẹp.

1.1.2.2. Phân loại theo chức năng sử dụng:

- *Thuyền Kayak dùng để tham quan, khám phá cảnh đẹp thiên nhiên:* Là loại thuyền Kayak mảnh mai, thon dài là chủ yếu. Loại thuyền này có thể luôn lách vào những nơi nhỏ, hẹp mới có thể khám phá hết sự kì vĩ của thiên nhiên.

- *Thuyền Kayak dùng trong các môn thể thao mạo hiểm:* Người tham gia muốn chinh phục những thử thách của thiên nhiên trên những ghềnh thác với dòng nước chảy siết, hay trên những con sóng lớn của biển khơi. Với môn thể thao này người tham gia chủ yếu dùng loại thuyền có chiều ngang rộng hơn, chiều dài ngắn hơn.

Trên thế giới có rất nhiều loại thuyền Kayak của nhiều hãng khác nhau và cũng có rất nhiều cách phân loại khác nhau tùy thuộc vào mức độ tham gia của từng người. Tuy nhiên, sự phân loại trên chỉ mang tính tương đối.

1.1.3. Các cấp độ chèo thuyền Kayak

Chèo thuyền Kayak ngày nay đã trở thành hoạt động ưa thích của nhiều du khách khi tham gia du lịch. Không chỉ nhẹ trôi, thả mình tự do chèo thuyền trên mặt nước phẳng lặng mà người tham gia có thể dùng thuyền Kayak như một dụng cụ cho môn thể thao mạo hiểm vượt thác, ghềnh, trên những con sông to, thác nước đổ... Vì thế, hoạt động chèo thuyền Kayak được phân chia theo nhiều cấp độ khác nhau:

+ *Cấp 1:* Đơn giản

Cấp độ này áp dụng trong điều kiện nước chảy với sóng nhỏ, mặt nước phẳng nhìn chung là khá an toàn và người chơi có thể tự xoay sở mà không cần ứng cứu bên ngoài. Cấp độ này chủ yếu dành cho những người mới tập làm quen và sử dụng thuyền Kayak. Đây là cấp độ dễ nhất cho những người tham gia cùng thuyền Kayak.

+ *Cấp 2:* Dành cho người mới tập

Ở cấp độ này người tham đã quen dần với thuyền. Tham gia ở nơi sóng chảy nhanh hơn với sóng, các hố xoáy và ghềnh đá nhưng khá dễ dàng vượt qua

hoặc tránh được. Tuy nhiên ở cấp độ này cần có sự kiểm soát của những người thạo hơn. Tham gia chèo thuyền Kayak ở cấp độ này độ an toàn khá cao, không nguy hiểm lắm. Người chơi có thể yên tâm khi tham gia.

+ *Cấp 2+*: Dành cho người chơi bắt đầu biết chèo Kayak

Người chơi tiếp xúc với dòng nước mạnh hơn, sóng bắt đầu to hơn, ghềnh đá có nhiều hơn, dòng xoáy cũng mạnh dần lên. Người chơi bắt đầu thử sức mình với một chút mạo hiểm.

+ *Cấp 3*: Trung gian

Sông chảy khá nhanh với nhiều đá, khe xoáy và sóng lớn. Nói chung các dòng chảy có thể đổi hướng liên tục và chảy nhanh. Cấp này cần nắm vững kỹ thuật lái thuyền và cần có những trợ giúp khi cần thiết. Cá nhân có thể xoay sở được nhưng nhóm vẫn cần có phương án cứu hộ.

+ *Cấp 4*: Tiên bộ

Dòng chảy mạnh, có nhiều sóng lớn, các hồ và dòng chảy không dự đoán được, có nhiều khúc ngoặt liên tục, đòi hỏi kỹ năng chèo lái tốt. Có nhiều nguy hiểm mà khó có thể có được sự trợ giúp từ bên ngoài.

+ *Cấp 5*: chuyên nghiệp

Như cấp 4 nhưng các đoạn sông liên tục và không thể tránh được mà buộc phải vượt qua. Cấp này rất nguy hiểm và đòi hỏi người chơi phải rất có kỹ thuật. Cấp 4 và 5 có thể có nhiều ghềnh thác lớn.

+ *Cấp 6*: Không thể vượt qua

Cấp này chỉ có những người nắm vững kỹ thuật, cùng với chuẩn bị rất cẩn thận mới có thể mạo hiểm. Vì tham gia ở cấp độ này người chơi phải tham gia ở khu vực có địa hình khó khăn và rất nguy hiểm. Với dòng thác cao, gập ghềnh và dòng nước chảy siết. Chính vì thế chỉ những người nắm thật vững kỹ thuật và thật khéo léo mới có thể chinh phục được cấp độ này.

Sự phân cấp này phụ thuộc vào mức độ của dòng nước. Nơi nào dòng nước chảy càng mạnh, càng siết hay nhiều ghềnh đá thì cấp độ chèo thuyền càng

tăng cao. Ngoài ra, các cấp độ này còn phụ thuộc vào mùa nước (mùa nước lũ cấp độ càng tăng cao).

1.1.4. Vai trò của Kayak đối với hoạt động du lịch

Kayak là một loại phương tiện đã được nhiều quốc gia trên thế giới sử dụng trong hoạt động du lịch từ lâu và nó đã trở thành một môn thể thao thú vị được những người ưa thích mạo hiểm, muốn chinh phục thiên nhiên ưa chuộng. Có thể nói rằng, loại phương tiện này đã giúp ích rất nhiều cho hoạt động tham quan, khám phá cảnh quan thiên nhiên tại các sông, hồ, vịnh, biển. Đặc biệt, với các địa hình phức tạp như thác, ghềnh thì Kayak trở thành một trợ thủ đắc lực cho hoạt động du lịch. Với Kayak, du khách có thể khám phá mọi ngõ ngách trên sông, hồ, vịnh, biển; những hang động thấp, đặc biệt là các hang ngầm, hang luôn với dạng địa hình karst và được thử cảm giác mạnh trên những bậc ghềnh thác. Khách du lịch khi sử dụng Kayak có thể khám phá được vẻ đẹp kỳ vĩ của thiên nhiên dưới một góc nhìn và một sự cảm nhận hoàn toàn khác.

Ở Việt Nam, thuyền Kayak đã được đưa vào sử dụng ở một số vùng biển, chủ yếu ở Nha Trang, Hạ Long và Huế... và đang khẳng định được vai trò của mình. Du khách có thể tự một mình trên chiếc thuyền hay cùng với một tay chèo đồng hành, du khách sẽ khám phá những cảm xúc chưa bao giờ được trải qua khi khua mái chèo đến sát những chân núi đá và cảm nhận sự tĩnh lặng đến tuyệt đối của nhiều vùng vịnh vắng. Khi con thuyền Kayak len lỏi qua những hòn đảo, những vách đá, du khách mới tận mắt chiêm ngưỡng được vẻ đẹp của những rạn san hô, những đàn cá bé xíu tung tăng bơi lội và còn vô vàn cảnh sắc chưa từng thấy in trong bất kỳ cuốn sách du lịch nào. Có thể nói rằng, Kayak đã góp phần không nhỏ trong việc hình thành nên một sản phẩm du lịch mới có sức hấp dẫn du khách ở Việt Nam. Qua đó, sản phẩm du lịch bằng thuyền Kayak không chỉ có vai trò làm tăng số lượng khách du lịch mà còn tăng cả về doanh thu từ hoạt động du lịch.

1.1.5. Một số loại Kayak phổ biến

1.1.5.1. Kayak composit Purity

Là một nhãn hiệu của hãng Winner. Cũng giống các sản phẩm kayak khác của Winner, Purity được làm từ chất liệu SCG - M90 - LLDPE, là loại nhựa tiêu chuẩn cho sản xuất kayak. Vật liệu này bền, nhẹ, chịu lực, chịu va đập và mài mòn tốt cũng như không bị ảnh hưởng bởi ánh nắng mặt trời và nước biển. Với sự kết hợp giữa công nghệ đúc nhựa tiên tiến và các công đoạn có bàn tay của những người thợ kinh nghiệm, kayak Winner đạt chất lượng cao về chất lượng. Các tiêu chí đánh giá như sự cân bằng, khả năng chịu va đập, độ rẽ nước, thiết kế khoang ngồi thoải mái, ... đều đạt mức độ cao. Kayak Purity của hãng Winner là loại thuyền đơn sit - on - top được thiết kế cho các mặt nước lặng sóng như sông, hồ, vịnh tuy nhiên cũng có thể dùng cho các mặt nước không phẳng lặng như các bãi biển. Với bề ngang tương đối lớn Purity rất vững chắc trên mặt nước. Với khoang khí bên trong thân của kayak giống như tất cả các loại Kayak sit - on - top khác trên thế giới, Purity sẽ không bao giờ bị chìm vì vậy nó rất an toàn cho người sử dụng. Thiết kế của Purity dành cho tất cả mọi người ở tất cả các mức độ kinh nghiệm chèo thuyền khác nhau. Dù là lần đầu chèo kayak bạn cũng sẽ nhanh chóng làm quen và điều khiển thành thạo kayak Purity. Chính vì vậy Purity phù hợp với các hoạt động thể thao nước nhẹ nhàng trong ngày như câu cá, dạo chơi trên hồ,... Purity còn phù hợp với cho các khu nghỉ mát gần sông, hồ và vịnh biển vì nó dễ sử dụng, gọn gàng và rất bền. Một số thông số kỹ thuật:

- Kích thước: 260 x 70 x 30 cm (L x W x H)
- Trọng lượng: 20 kg
- Tải trọng: 120 kg
- Độ dày: 3mm
- Chất liệu: SCG-M90 - LLDPE
- Màu sắc: Đỏ, vàng, đỏ pha vàng, xanh pha trắng,...

- Hãng sản xuất: Winner
- Xuất xứ: Trung Quốc
- Phụ kiện:
 - + Van xả nước
 - + Dây chun Kayak
 - + Tay cầm
 - + Nắp đậy khoang chứa đồ

1.1.5.2. Kayak Winner Otuim:

Thuyền Kayak Winner Otuim được làm từ chất liệu SCG - M90 - LLDPE, là nhựa tiêu chuẩn để sản xuất kayak. Vật liệu này bền, nhẹ, chịu lực, chịu va đập và mài mòn tốt cũng như không bị ảnh hưởng bởi ánh nắng mặt trời và nước biển. Với sự kết hợp giữa công nghệ đúc nhựa tiên tiến và các công đoạn có bàn tay của những người thợ kinh nghiệm, Kayak Winner đạt chất lượng cao về chất lượng. Các tiêu chí đánh giá như sự cân bằng, khả năng chịu va đập, độ rẽ nước, thiết kế khoang ngoài thoải mái, đều đạt mức độ cao. Kayak Otuim của hãng Winner là loại thuyền đơn sit - in - top được thiết kế với độ rẽ nước tốt nên có khả năng di chuyển với tốc độ cao, phù hợp cho các chuyến đi khám phá dài ngày. Otuim sử dụng phù hợp với tất cả các mặt nước lặng sóng như hồ, sông, vịnh và không lặng sóng như biển. Otuim có chân vịt điều khiển hướng đi (được điều chỉnh bởi người chèo đặt ở phía bên trong khoang ngồi). Otuim có khoang khí kín phía trong thuyền vì vậy nó sẽ không chìm ngay cả trong trường hợp thuyền bị lật. Otuim có bề ngang hẹp (55cm), mũi nhọn nên có độ lướt sóng tốt, tốc độ cao và đi được khoảng cách lớn trong ngày. Tuy nhiên, vì bề ngang hẹp nên độ cân bằng trên mặt nước không tốt bằng những loại Kayak sit - on - top và những Kayak có bề ngang lớn hơn. Vì vậy, Otuim đòi hỏi người điều khiển phải có kinh nghiệm nhuần nhuyễn để có thể giữ độ thăng bằng tốt khi chèo. Otuim phù hợp với các hoạt động thể thao nước nhẹ nhàng như câu cá, dạo chơi trên hồ hay các khu nghỉ mát gần sông, hồ, vịnh, biển và cả các chuyến khám phá trên biển. Các thông số:

- Kích thước: 502 x 55 x 30cm (L x W x H)
- Trọng lượng: 26 kg
- Tải trọng: 200kg
- Độ dày: 3,5 mm
- Chất liệu: SCG - M90 - LLDPE
- Màu sắc: Đỏ, vàng, đỏ pha vàng...
- Hãng sản xuất: Winner
- Xuất xứ: Trung Quốc
- Phụ kiện:
 - + Ray đế chân
 - + Van xả nước
 - + Dây chun Kayak
 - + Tay cầm
 - + Ghế nhựa
 - + Chân vịt điều khiển hướng đi
 - + 02 Nắp dậy khoang chứa đồ
 - + Tựa lưng Kayak sit-in-top

1.1.5.3. Kayk bơm hơi:

Zebec là nhãn hiệu nổi tiếng thế giới về các loại thuyền bơm hơi và kayak bơm hơi...Kayak bơm hơi PK200 và PK100 là dòng kayak chuyên nghiệp của Zebec với trọng lượng nhẹ và khả năng lướt sóng cao. PK200 và PK100 rất phù hợp cho các khu vui chơi có hồ nước, sông hoặc vùng biển lặng sóng. PK200 là kKayak đôi dành cho 2 người chèo, được thiết kế hoàn hảo với chất liệu nhẹ, chịu nhiệt và chịu va đập. PK200 có 5 khoang bơm hơi giúp cho kayak có độ nổi rất tốt. Đáy, 2 đầu và 2 bên thân kayak được gia cố thêm lớp vật liệu chịu va đập. Các điểm nổi của các khoang chứa khí được gia cố 3 lần giúp ngăn chặn tối đa sự rò khí. PK200 rất dễ gấp gọn và di chuyển. Các thông số:

- Tải trọng: 02 người
- Chất liệu: Sol Type Coating

- Độ dài: 3.75m
- Độ rộng: 0.91m
- Trọng lượng: 25kg
- Số lượng khoang bơm hơi: 05
- Màu sắc: vàng, xanh, đỏ, trắng
- Phụ kiện đi kèm: 02 mái chèo, 01 bơm chân, 01 bộ vá Kayak.

Với nhu cầu ngày càng đa dạng, phong phú của du khách, các nhà phân phối thuyền Kayak đã nắm bắt được tình hình và nhanh chóng đưa ra những sản phẩm mới, lạ và bắt mắt. Tuy nhiên, trên đây là 3 loại thuyền Kayak hiện nay đang được sử dụng phổ biến trong du lịch để phục vụ du khách trong việc khám phá và chinh phục vẻ đẹp hùng vĩ của thiên nhiên.

1.2. Hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak

1.2.1. Lịch sử hình thành

Bốn nghìn năm trước, những con thuyền Kayak đầu tiên được bọc lông thú đã bắt đầu lướt đi trên mặt nước sương giá. Vượt qua những dòng sông mênh mông chảy xiết, cả những ghềnh đá hiểm trở, những cột sóng trắng xóa dữ dội, Kayak tỏa đi chinh phục thế giới. Kayak ban đầu với kiểu thiết kế chủ yếu sử dụng nguyên liệu là lông thú, thiết kế còn đơn điệu, thô sơ và có độ nặng. Mục đích ban đầu của việc thiết kế và sử dụng thuyền Kayak là để thỏa mãn nhu cầu di chuyển và giúp con người trong hoạt động săn bắt trên biển, đáp ứng nhu cầu của cuộc sống hàng ngày. Sau đó, Kayak được sử dụng chủ yếu để chinh phục thiên nhiên, ở những nơi có địa hình hiểm trở và hình thành nên môn thể thao mạo hiểm (đua thuyền Kayak).

Đầu thế kỉ XX, khi du lịch đã trở thành một hiện tượng phổ biến và được nhiều người biết đến, khi các loại hình du lịch ngày càng đa dạng phong phú trong đó có sự xuất hiện của loại hình du lịch thể thao mạo hiểm, cũng là lúc thuyền Kayak bắt đầu được đưa vào sử dụng trong du lịch. Lúc này bên cạnh việc sử dụng Kayak cho du khách khám phá cảnh quan thiên nhiên của những nơi có địa hình hiểm trở như suối, thác, ghềnh, hay những vùng biển có sóng

lớn, thuyền Kayak cũng còn được sử dụng cho du khách tham quan khám phá cảnh quan thiên nhiên trên lòng sông, hồ - những nơi có diện tích mặt nước rộng và phẳng lặng. Hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak từ đó cũng trở nên phổ biến hơn và đến nay đã trở thành một trong những loại hình du lịch có nhiều sức hấp dẫn, đặc biệt là đối với những du khách trẻ tuổi yêu thích thể thao, mạo hiểm, khám phá.

1.2.2. Xu hướng phát triển

Ngày nay sự có mặt của thuyền Kayak đóng góp rất lớn trong việc phát triển du lịch. Với cuộc sống bận bịu công việc, mọi người muốn thư giãn, hòa mình cùng thiên nhiên, có thể sử dụng một chiếc thuyền Kayak đưa những mái chèo nhẹ nhàng lướt sóng trên mặt sông, mặt biển để khám phá thiên nhiên xung quanh mình. Hay cũng có nhiều người muốn tìm cảm giác lạ, muốn chinh phục những thử thách của thiên nhiên lại có xu hướng sử dụng thuyền Kayak như một môn thể thao mạo hiểm, vượt qua thác qua ghềnh với những dòng nước chảy siết.

Cùng với những tiến bộ của khoa học công nghệ, đặc biệt là sự tiến bộ trong khoa học về các vật liệu, ngày nay Kayak được thiết kế với nhiều loại chất liệu khác nhau, phổ biến là cao su, sợi thủy tinh composit. Thuyền Kayak cũng được thiết kế với nhiều kiểu dáng hơn, phong phú hơn về chủng loại. Đó có thể là dạng thuyền cao su đúc đặc hoặc thuyền bơm hơi không thấm nước với đặc điểm nhẹ, đẹp và rất dễ sử dụng. Người tham gia loại hình du lịch này có thể lựa chọn cho mình du lịch bằng thuyền Kayak phù hợp để thăm quan cảnh quan trong lòng sông hồ hay tham gia vào môn thể thao mạo hiểm Kayak.

Khai thác hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak hiện nay cũng có thể coi là hướng phát triển du lịch một cách bền vững. Nếu so sánh với các loại phương tiện có sử dụng các loại động cơ phục vụ hoạt động tham quan du lịch thì có thể thấy thuyền Kayak là loại phương tiện giảm thiểu được những tác động bất lợi đến môi trường tự nhiên và hệ sinh thái, do không gây ra tiếng ồn, không gây ô nhiễm nguồn nước từ các chất xả thải.

1.3. Điều kiện phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak

1.3.1. Tài nguyên du lịch

Để phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak này thì tài nguyên du lịch đóng một vai trò quan trọng hình thành lên sản phẩm du lịch độc đáo này. Với loại hình du lịch bằng thuyền Kayak tài nguyên du lịch tự nhiên đóng vai trò quan trọng nhất trong việc phát triển du lịch, bao gồm các yếu tố: vị trí địa lí, địa hình, khí hậu, thủy văn, động thực vật, hệ thống các hang động. Như vậy, để phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak này điều kiện đầu tiên đó là vị trí mặt nước. Kèm theo đó là địa hình, khí hậu, phong cảnh... thì mới có thể phát triển được loại hình du lịch này.

Nước là yếu tố quyết định hình thành lên loại hình du lịch bằng thuyền Kayak. Có thể là chèo thuyền, lướt sóng bằng bè trên sông, trên vịnh để khám phá những cảnh đẹp kì vĩ của thiên nhiên. Và cũng có thể hình thành nên loại hình du lịch thể thao mạo hiểm: chèo thuyền Kayak trên dòng thác chảy siết, hay chinh phục những ghềnh đá... Kết hợp với tài nguyên nước thì để phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak ngoài việc có mặt nước đẹp cần có thêm điều kiện cảnh quan thiên nhiên đẹp, thơ mộng hấp dẫn du khách địa hình hiểm trở, nhiều ghềnh, thác phát triển loại hình du lịch thể thao bằng thuyền Kayak.

1.3.2. Cơ sở hạ tầng

Cơ sở hạ tầng không chỉ là yếu tố quan trọng của môi trường kinh tế xã hội mà còn là nền tảng cho hoạt động du lịch, là điểm căn bản cho các điểm đến du lịch. Hệ thống cơ sở hạ tầng bao gồm hệ thống giao thông vận tải, bưu chính viễn thông và cung cấp điện nước... Đối với loại hình du lịch bằng thuyền Kayak, cơ sở hạ tầng cần phải có là hệ thống các bến, các điểm tập kết thuyền, các trung tâm huấn luyện chèo thuyền Kayak cùng các trang thiết bị hỗ trợ, hệ thống nhà điều hành quản lý, các cơ sở y tế...

1.3.3. Cơ sở vật chất kĩ thuật

Cơ sở kĩ thuật phục vụ du lịch là những phương tiện kĩ thuật phục vụ trực tiếp cho hoạt động du lịch. Đối với loại hình du lịch bằng thuyền Kayak, việc

trang bị cơ sở vật chất cho loại hình du lịch này cũng không quá phức tạp, bao gồm thuyền Kayak cùng các thiết bị phụ trợ (trang phục, áo phao bảo hộ, chân bơi, tay chèo, các thiết bị y tế phục vụ cho việc cứu hộ như thuốc, băng, bông ...) và hệ thống bè nổi tại khu vực chèo thuyền.

Thuyền Kayak có thể được trang bị với nhiều chủng loại khác nhau, đa dạng về màu sắc, chất liệu, kích thước, phù hợp cho từng đối tượng khách và mục đích tham quan.

Hệ thống bè nổi được thiết kế và xây dựng ở khu vực có vị trí quang cảnh đẹp mà tàu thuyền lớn không vào được cùng với mực nước không quá sâu và sóng không quá lớn (dành cho loại hình thăm quan), còn khu vực có sóng lớn hoặc dòng thác chảy (dành cho du lịch thể thao mạo hiểm bằng thuyền Kayak). Hệ thống bè nổi được thiết kế đơn giản với hệ thống phao nổi cùng gỗ đóng thành bè. Ngoài ra cư dân trông coi bè còn kết hợp việc nuôi hải sản phục vụ cho du khách.

1.3.4. Khách du lịch

Một trong những yêu cầu chung đối với hoạt động du lịch là phải có thị trường khách bởi khách du lịch chính là đối tượng phục vụ. Đây là yếu tố quan trọng trong du lịch, quyết định sự phát triển của du lịch nói chung và du lịch bằng thuyền Kayak nói riêng. Sản phẩm du lịch vì thế khi được đưa ra phải đáp ứng được nhu cầu của du khách.

Đối với mỗi loại hình du lịch sẽ có một đối tượng khách tương ứng như du lịch nghỉ dưỡng đối tượng khách là những người trung tuổi và những người già; du lịch thể thao mạo hiểm thì chủ yếu là thanh niên - những người có sức khỏe. Loại hình du lịch bằng thuyền Kayak bản thân nó cũng là một môn thể thao mạo hiểm nên đối tượng khách của loại hình du lịch này chính là giới trẻ và những du khách quốc tế yêu thích mạo hiểm, khám phá.

1.3.5. Các nhà điều hành và phân phối thuyền Kayak

Nắm bắt được thị hiếu người tiêu dùng hiện nay, các nhà điều hành và phân phối sản phẩm thuyền Kayak đã đưa ra một loạt sản phẩm thuyền Kayak

mới lạ với hình dáng và màu sắc hấp dẫn đã đưa vào các điểm du lịch biển, khám phá hang động trên vịnh, hay thả trôi trên các dòng sông thơ mộng và cũng có thể là vượt qua những dòng thác chảy siết gập ghềnh chinh phục thiên nhiên. Các nhà điều hành đóng một vai trò quan trọng trong việc chỉ đạo, điều hành hoạt động của loại hình du lịch Kayak. Cùng đó là các nhà phân phối các sản phẩm Kayak cung cấp các chủng loại thuyền đáp ứng các nhu cầu khác nhau của du khách như: Kayak tham quan, Kayak thể thao, Kayak câu cá...

1.3.6. Nguồn nhân lực

Thuyền Kayak ra đời trước tiên là nhằm mục đích đi săn bắt, và ngày nay nó đã trở thành một loại hình du lịch rất mới, rất lạ, thu hút sự tham gia đông đảo của du khách khi tham gia du lịch. Không phải khách du lịch nào cũng có thể sử dụng ngay được thuyền Kayak. Do đó cần phải có nguồn nhân lực phục vụ trực tiếp loại hình du lịch này, đó chính là các huấn luyện viên, hướng dẫn viên.

Yêu cầu chung đối với huấn luyện viên và hướng dẫn viên ở loại hình du lịch này là ngoài việc nắm được thông tin và sự hiểu biết về các tuyến điểm thăm quan du lịch phải là người nắm rõ được kỹ thuật chèo thuyền Kayak và luôn phải linh hoạt xử lý mọi tình huống xảy ra. Từ đó mới có thể tư vấn cho khách lựa chọn các tuyến điểm du lịch phù hợp và hướng dẫn cho khách kỹ thuật sử dụng thuyền Kayak khi tham quan du lịch. Vì đây là một loại hình du lịch còn mới, chưa được phổ biến rộng rãi chính vì thế yêu cầu đối với huấn luyện viên và hướng dẫn viên là phải khéo léo, linh hoạt và phải có kinh nghiệm trong việc sử dụng thuyền Kayak.

Tiểu kết

Du lịch bằng thuyền Kayak là một sản phẩm du lịch độc đáo cho hoạt động du lịch trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Ở Việt Nam, các điều kiện để phát triển loại hình du lịch này rất thuận lợi bởi Việt Nam vốn có lợi thế về biển và du lịch biển với nhiều vùng vịnh đẹp, thêm vào đó là hệ thống sông hồ dày đặc cùng với cảnh quan thiên nhiên hấp dẫn.

Trong chương 1, tác giả đã tìm hiểu, giới thiệu khái quát về thuyền Kayak, vai trò của thuyền Kayak đối với hoạt động du lịch và những vấn đề khái quát về loại hình du lịch bằng thuyền Kayak. Các điều kiện để phát triển loại hình du lịch này đã được đưa ra trong phần cơ sở lý luận của chương 1 chính là cơ sở để tác giả đi tìm hiểu và đánh giá về hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long trong chương 2.

Chương 2

HOẠT ĐỘNG DU LỊCH BẰNG THUYỀN KAYAK TRÊN VỊNH HẠ LONG

2.1. Vịnh Hạ Long và hoạt động du lịch tại Vịnh Hạ Long

2.1.1. *Khái quát chung về Vịnh Hạ Long*

2.1.1.1. *Vị trí địa lý*

Vịnh Hạ Long nằm ở vùng biển đông bắc Việt Nam, thuộc địa phận tỉnh Quảng Ninh, được nhà nước công nhận là danh thắng quốc gia năm 1962 và được hội đồng Di sản thế giới hai lần công nhận là Di sản thế giới. Vịnh Hạ Long là vùng biển đảo, có tọa độ từ 106⁰57' đến 107⁰37' kinh độ Đông và 20⁰43' đến 21⁰09' vĩ độ Bắc với diện tích 1.553km², bao gồm 1969 hòn đảo (trong đó 95% là các đảo đá vôi) với diện tích là 562 km², trong đó có 980 đảo có tên. Phía đông và phía nam giáp vịnh Bắc Bộ, phía tây nam và phía tây giáp đảo Cát Bà (Hải Phòng), phía Bắc tiếp giáp với Trung Quốc.

Khu vực Di sản thế giới được UNESCO công nhận là nơi tập trung nhiều đảo đá, hang động, bãi tắm... được giới hạn bởi 3 điểm: Đảo Đầu Gỗ (phía tây), hồ Ba Hầm (phía nam) và đảo Cống Tây (phía đông) với diện tích 434km², gồm 775 hòn đảo, trong đó có 441 đảo đã được đặt tên. Vùng đệm là dải bao quanh khu vực bảo vệ tuyệt đối, theo hướng tây - tây bắc và bắc - đông bắc, được xác định bởi phía bờ vịnh dọc theo quốc lộ 18A, kể từ kho xăng dầu B12 (Cái Dăm) đến cây số 11 (phường Quang Hanh, thị xã Cẩm Phả). Chiều rộng khu đệm từ 5 - 7 km, tính từ đường bảo vệ tuyệt đối ra biển, phạm vi xê dịch từ 1 - 2 km. Vùng phụ cận là vùng biển hoặc đất liền bao quanh khu đệm, kể cả vùng biển giáp ranh với vườn quốc gia Cát Bà.

2.1.1.2. *Địa hình*

Điều kiện địa hình có ý nghĩa quan trọng đối với nhiều hoạt động sống của con người, Trong du lịch, địa hình được coi là một trong những yếu tố có

sức hấp dẫn lớn với du khách khi nó đặc điểm hình thái hay các dấu hiệu bên ngoài đặc biệt, độc đáo, gây ấn tượng.

Với Vịnh Hạ Long, đây được coi là một trong những yếu tố chính thu hút hàng triệu khách du lịch mỗi năm. Sự đa dạng và tương phản là nét đặc biệt của địa hình, địa mạo Hạ Long do xen kẽ giữa hàng ngàn đảo đá vôi và đảo đất với các trũng biển, sự tồn tại của vùng đồng bằng cát mặn với số lượng lớn sú vẹt mọc trên bề mặt. Trong các dạng địa hình trên, sự kết hợp giữa hệ thống đảo (bao gồm cả đảo đá và đảo đất) với các trũng biển đang được xem là cảnh quan kì thú bậc nhất, tạo nên vẻ đẹp đặc trưng của Vịnh Hạ Long.

Các đảo đá trên Vịnh chủ yếu là đảo đá vôi, tập trung với mật độ lớn ở phía đông nam và tây nam, chỉ có một số ít đảo được cấu tạo bởi đá phiến thạch phân bố ở phía đông nam của Vịnh. Hệ thống đảo đá vôi đã tạo nên kiểu địa hình karst ngập nước tiêu biểu chỉ có ở Hạ Long. Đây được đánh giá là một trong những kiểu địa hình đặc biệt, có giá trị lớn trong phát triển các hoạt động du lịch. Độ cao trung bình của các đảo đá từ 50 - 200m, tổng diện tích các đảo là 562 km². Các hòn đảo có chỗ mọc xen kẽ nhau như những bức tường thành dài hàng trăm mét, có chỗ chỉ có một vài hòn đứng trợ trợ. Nhiều đảo đá có hình dáng đẹp, độc đáo khiến những người tới thăm Vịnh coi chúng như tác phẩm tạo hình mà tự nhiên đã sáng tác trong hàng triệu năm qua. Chúng có những tên gọi riêng dựa vào chính hình dáng của mình như hòn Gà Chọi, hòn Ông Cụt, hòn Đình Hương, hòn Chó Đá, hòn Xếp, hòn Con Chó, hòn Thiên Nga... Nhờ những tên gọi đó mà mỗi hòn đảo như có một linh hồn, một vẻ đẹp riêng.

Khi đi trên biển, du khách sẽ thấy những đảo đá nằm lẫn lộn, chỗ chen chúc, chỗ thưa thớt, nhưng khi nhìn trên bản đồ hoặc khi nhìn từ trên cao xuống, các đảo đá phân bố theo những đường cong gần song song với nhau theo kiểu chuỗi hạt. Những đường cong này được tạo thành giống như những nếp nhăn trên một tấm vải. Đây là kết quả sau những lần bị dồn nén, xô đẩy, chuyển dịch của bề mặt trái đất. Theo các nhà khoa học, bề mặt trái đất đã nguội và đông

cứng cách đây 1 tỷ năm, nhưng từ đó đến nay đã xảy ra những chuyển dịch trôi lên, sụt vật động tạo sơn. Lần tạo sơn gần đây nhất ở Hạ Long đã diễn ra cách đây 10 triệu năm, hình thành những cung núi như ngày nay.

Trên các vách đá thô và ráp, người ta thấy có nhiều vết chém song song, để lộ ra những lớp cắt phẳng. Hiện tượng này xảy ra do những đảo đá nhỏ được tạo nên từ các lớp cắt phẳng, các lớp đá vôi màu xám đen xen với các lớp đá Silic mỏng. Theo thời gian, nước mưa, hơi ẩm và khí cacbonic do sinh vật biển thải ra không khí hoà tan đá núi. Lớp đá silic mỏng và nhiều tạp chất bị ăn mòn nhanh hơn và dễ bị rạn nứt. Nhưng núi đá ở Hạ Long có cấu trúc phân lớp song song nên các vật ăn mòn có dạng song song dài. Những vật này có phương thẳng đứng, do vậy chỉ cần một chấn động nhẹ, tảng đá vôi bên ngoài sẽ bị rơi trượt xuống một lớp nào đó bị ăn mòn khá sâu. Hiện tượng này đã để lại các vách đá phẳng như dao chém. Ở hầu hết các đảo đá, nhiều tảng lớn nhìn như đang trượt lên nhau và chuẩn bị rơi xuống biển, nổi tiếng là hòn Xếp, hòn Thiên Nga...

Chân các núi đá phân lớn đều bị khoét sâu tới mấy mét, thậm chí khi nhìn sâu hơn vào các hốc lõm, ta thấy có rất nhiều khe hốc rộng. Các khe này được hình thành do sóng biển với nồng độ muối cao và các dòng chảy vào chân núi. Hiện tượng này cũng tạo ra rất nhiều hang sát mặt nước như hang Luồn, hồ Ba Hầm, hang Hanh...

Trong những đảo đá lớn, còn có một hệ thống hang động karst phong phú về qui mô, hình dáng cũng như màu sắc. Hang động karst là một trong các kiểu karst được quan tâm chú ý nhất đối với hoạt động du lịch. Các hang động được tạo ra trong lòng núi là do sự hoà tan đá vôi của nước mưa trong các ngách ở phía trên và sự hoà tan đá vôi của nước biển cũng như nước ngầm ở phía dưới.

Những hang động lớn được tạo nên trong các đảo đá lớn, thường là các đảo đá vôi carbon - permi dạng khối, màu xám, có độ tinh khiết cao. Những hang động đẹp trên Vịnh Hạ Long phải kể đến động Thiên Cung, hang Sừng Sốt,

hang Đầu Gỗ, động Mê Cung... Trên Vịnh Bái Tử Long, hang Soi Nhụ, hang Hà Giát, hang Nhà Trò... cũng là những hang động có giá trị thẩm mỹ cao.

Nhũ đá trong các hang, động cũng hình thành do nước mưa hoà tan với đá vôi. Nước mưa khi chảy qua các góc nghách, khe nứt cuốn theo các hạt đá vôi nhỏ li ti. Tới nóc hang, một phần chất vôi trong giọt nước kết tủa bám vào nóc trước khi từng giọt nước rơi xuống. Qua hàng vạn năm, quá trình kết tủa của vôi đã tạo thành những nhũ đá với nhiều hình dạng khác nhau. Phần đá vôi còn lại của giọt nước khi rơi xuống nền hang tiếp tục kết tủa và tạo nên các măng đá mọc lên từ nền hang. Nếu nhũ đá và măng đá gặp nhau thì cột nhũ được hình thành. Mỗi cột nhũ phải mất hàng vạn năm kết tủa, do đó chúng được coi là những tác phẩm đá hết sức độc đáo và là tài sản quý giá thiên nhiên đã tạo ra.

Ngoài hệ thống đảo đá, hang động, Vịnh Hạ Long còn có hệ thống đảo đất với hệ thực vật phong phú, phần lớn các đảo đều có người sinh sống, tiêu biểu trong số đó là đảo Tuần Châu, một hòn đảo có ngư dân sinh sống từ lâu đời. Vịnh Bái Tử Long có số lượng đảo đất nhiều hơn hẳn: đảo Ngọc Vũng, đảo Quan Lạn, đảo Rều Đất, đảo Ba Mùn... cũng có người sinh sống. Các đảo này không chỉ có thiên nhiên tươi đẹp như rừng rậm, các bãi cát mịn, không khí trong lành và sản vật giàu có mà còn chứa đựng nhiều giá trị văn hoá của cư dân địa phương, đặc biệt là của những làng ngư dân.

Bên cạnh địa hình xen lẫn với các trũng biển, Hạ Long có cả những đồng bằng cát mặn, nơi sinh sống của các loài thú vẹt và các loài sinh vật của rừng ngập mặn sông Trống, một địa điểm có thể thực hiện được các chuyến du lịch sinh thái, tìm hiểu tự nhiên.

Sự độc đáo của địa hình Hạ Long là kết quả của một quá trình địa chất đặc biệt và lâu dài. Giá trị về địa chất địa mạo đó đã giúp Hạ Long được ghi nhận vào danh mục Di sản thiên nhiên thế giới một lần nữa vào tháng 12/2000.

2.1.1.3. Khí hậu

Khí hậu khu vực Hạ Long được đánh giá là khá thuận lợi đối với hoạt động du lịch. Do đó, khác với nhiều điểm du lịch biển khác của miền Bắc Việt Nam, Hạ Long với lợi thế về vẻ đẹp cảnh quan có thể phát triển hoạt động du lịch hầu như quanh năm.

Nằm ở miền Bắc Việt Nam, Vịnh Hạ Long chịu ảnh hưởng nhiều của khí hậu nhiệt đới gió mùa, thời tiết chia làm 4 mùa rõ rệt và có một mùa đông lạnh. Các đặc điểm về khí hậu được thể hiện ở bảng số liệu:

Bảng 2.1: Nhiệt độ trung bình của Hạ Long theo các mùa

Mùa	Xuân	Hạ	Thu	Đông
Tháng	3 - 4	5 - 8	9 - 10	11 - 2
Nhiệt độ trung bình	14° - 22°C	25° - 30°C	20° - 25°C	12° - 19°C

Nguồn: Đài khí tượng Quảng Ninh

Bảng 2.2: Các đặc trưng khí hậu cơ bản của Hạ Long

Nhiệt độ không khí			Độ ẩm				Nắng	
Năm	Tháng 1	Tháng 7	Năm	Tháng 1	Tháng 7	Lượng mưa (mm)	Số ngày mưa	Số giờ
23 °C	16 °C	28,5 °C	82%	79%	83%	1.997,3	126,6	1.712,8

Nguồn : Đài khí tượng Quảng Ninh

Nhiệt độ trung bình cả năm của khu vực Hạ Long là 21 độ C, đạt chuẩn của nhiệt độ trung bình của vùng khí hậu nhiệt đới. Tổng nhiệt trung bình cả năm của khu vực là 8.000độ C

Tổng lượng mưa cả năm của khu vực là 2.000mm - 2.280mm, số ngày mưa chủ yếu vào mùa hè. Với lượng mưa lớn, độ ẩm của cả khu vực khá cao (trị số bình quân từ 81 - 83%)

Khí hậu của khu vực Hạ Long chịu ảnh hưởng rõ rệt của biển. Biển có vai trò quan trọng trong việc điều hoà khí hậu khu vực gần bờ, làm cho mùa đông ấm hơn và mùa hè mát hơn so với những vùng sâu trong lục địa cùng vĩ độ. Tuy nhiên, sự ảnh hưởng của biển cũng làm phức tạp hơn những hiện tượng thời tiết đặc biệt diễn ra trên khu vực vịnh Hạ Long như sương mù, mưa đông, bão và gió mùa đông bắc.

Sương mù là những đám mây cấu tạo bởi các hạt nước nhỏ ở lớp không khí sát mặt đất, sương mù làm tầm nhìn xa giảm xuống dưới 0,1 km. Ở Hạ Long, một năm trung bình có 15 - 22 ngày sương mù, chủ yếu tập trung vào mùa xuân, khi nhiệt độ giữa ban ngày và ban đêm chênh lệch khá nhiều. Sương mù gây ra nhiều khó khăn cho các hoạt động giao thông trên biển nói chung cũng như các hoạt động thăm quan du lịch trên vịnh bằng các phương tiện vận chuyển trên biển.

Mưa đông thường kèm theo gió lạnh và mưa rào. Hiện tượng này xảy ra vào đầu hoặc cuối mùa đông. Trên mặt vịnh mưa đông thường dữ dội hơn so với trên đất liền. Vịnh Hạ Long mỗi năm chịu ảnh hưởng trực tiếp của 2 - 3 cơn bão và chịu ảnh hưởng gián tiếp của 4 - 5 cơn bão. Sự ảnh hưởng của bão thường gây mưa lớn, tạo ra tác động xấu tới hoạt động của con người nói chung và hoạt động du lịch nói riêng.

Gió mùa đông bắc là loại gió thổi từ cao áp Siberu tràn qua lục địa Trung Quốc vào miền bắc Việt Nam. Gió mùa đông bắc gây ra khí hậu lạnh, khô vào đầu mùa đông và giảm dần vào khoảng tháng 1 - 3 âm lịch. Thời kì này, Vịnh Hạ Long thường đón ít khách du lịch nội địa mà chủ yếu đón khách du lịch quốc tế đến từ những quốc gia và vùng lãnh thổ có khí hậu ôn đới và hàn đới đến tránh rét. Do

vậy, mùa đông ở khu vực vịnh Hạ Long được coi là mùa đón khách du lịch quốc tế trong khi mùa hè lại là mùa dành chủ yếu cho khách du lịch nội địa.

Nhìn chung khí hậu Hạ Long là một trong những yếu tố tạo nên thuận lợi cho các hoạt động của con người nói chung và hoạt động du lịch nói riêng. Những ảnh hưởng của các hiện tượng thời tiết xấu không tác động nặng nề tới du lịch bởi đây là khu vực kín gió và an toàn (do có nhiều đảo chắn ở phía trước). Sự thay đổi của khí hậu cũng góp phần làm tăng thêm giá trị thẩm mỹ cho cảnh quan của vùng Hạ Long mỗi mùa, mỗi thời kỳ trong năm.

2.1.1.4. Thủy văn

Tài nguyên nước được khẳng định là một yếu tố hết sức quan trọng tạo nên giá trị cho Vịnh Hạ Long, nó bao gồm nguồn nước mưa chảy len lõi trong các khe nứt của các đảo đá vôi, hệ thống nước ngầm trên các đảo đất nơi có cư dân sinh sống và nước biển.

Nước mưa trên khu vực Hạ Long có trữ lượng không lớn nhưng có ý nghĩa hết sức quan trọng trong việc hoà tan đá vôi tạo nên những kỳ quan hang động nổi tiếng trên Vịnh cũng như duy trì cuộc sống của người dân trên các đảo đất.

Cũng giống như nước mưa, nước biển là một phần quan trọng góp phần tạo nên những hang động, núi đá có giá trị về thẩm mỹ cao, tạo nên một dạng địa hình karst ngập nước độc nhất vô nhị trên thế giới trong hàng vạn năm qua. Tuy nhiên mực nước biển giữ mức ổn định như hiện nay chỉ từ khoảng 3.000 năm trở lại đây, sau khi trải qua hàng loạt các thời kỳ biển tiến.

Biển Hạ Long nằm trong khu vực biển nhiệt đới nên có nồng độ muối cao hơn so với các vùng biển khác, đồng thời Vịnh không có sông lớn và hầu như quanh năm yên tĩnh. Đây chính là điều kiện thuận lợi cho sự phong phú, đa dạng của các hệ sinh thái dưới nước và cũng là điều kiện tốt để thực hiện các chuyến du lịch tham quan bằng phương tiện tàu thủy. Ngoài ra, biển Hạ Long còn có chế độ nhật triều, thủy triều với biên độ lớn và điển hình nhất thế giới.

2.1.1.5. Hệ động - thực vật

Do có điều kiện về địa hình, khí hậu, nguồn nước như trên, Vịnh Hạ Long có hệ động thực vật phong phú và đặc trưng. Ở đây tồn tại hai hệ sinh thái tiêu biểu là: hệ sinh thái rừng xanh nhiệt đới và hệ sinh thái ven bờ.

Với hệ sinh thái rừng xanh nhiệt đới, tổng số loài thực vật trên các đảo ở vịnh vẫn chưa được xác định. Ở một số quần xã thực vật được tìm thấy gồm có: các loại ngập mặn, các loại thực vật ven bờ cát ven đảo và các loài mọc ven sườn núi, vách đá, đỉnh núi, cửa hang. Các nhà nghiên cứu của văn phòng UNDP (*United Nations Development Programme*) tại Hà Nội đã phát hiện 7 loại thực vật đặc hữu tại Hạ Long là: thiên tuế Hạ Long, khổ cử đại tím, cọ Hạ Long, khổ cử đại nhung, măng tai Hạ Long, ngũ da bì Hạ Long và hải vệ nữ hoa vàng. Theo thống kê của viện sinh thái và tài nguyên, hệ sinh thái rừng thường xanh nhiệt đới Hạ Long có 477 loài mọc lan, 12 loài dương xỉ và 20 loài thực vật ngập mặn.

Về động vật, hệ sinh thái rừng xanh nhiệt đới trên có khoảng 4 loài lưỡng cư, 8 loài bò sát, 40 loài chim và 14 loài thú. Trong số những loài trên đặc biệt có loài khỉ thân đỏ, đít đỏ với giá trị y học cao, đang được nuôi trên đảo Rều Đất để chế các loại vac-xin phòng bại liệt ở trẻ em. Nơi này cũng được xem là một trong những điểm tham quan rất thú vị trên vịnh Hạ Long

Khi nhắc đến hệ sinh thái rừng xanh nhiệt đới trên vịnh Hạ Long không thể không nhắc đến sự phong phú của vườn quốc gia Bái Tử Long. Vườn nằm chủ yếu trên đảo Ba Mun thuộc vịnh Bái Tử Long, cách Bãi Cháy khoảng 50 km về phía đông bắc với diện tích 15.783 ha. Toàn khu vực đảo là khu rừng nguyên sinh rậm rạp với hai tầng thực vật. Tầng nguyên sinh có các loại gỗ quý như nghiến, lim, sến, táu, vàng tâm và đặc biệt là cây kim giao. Tầng thứ hai bao gồm các loại cây thuốc có giá trị như ngũ gai bì, hoàng đằng, tam thất... theo điều tra, tổng số loài thực vật của vườn là 494, trong đó có 11 loài được ghi vào

trong sách Đỏ. Động vật trên cạn của vườn có 37 loài thú, 96 loài chim, 15 loài lưỡng cư, 22 loài bò sát và có 9 loài quý hiếm được ghi vào sách Đỏ.

Theo thống kê, khu vực vịnh Hạ Long có 170 loài san hô, tập trung nhiều quanh các đảo xa bờ phía Đông Nam như khu vực Cống Đỏ, Bọ Hung, Ba Hầm. Ở các khu vực trên, các rặng san hô có thể dài hàng trăm mét với độ che phủ cao và có những loài quý hiếm như san hô đỏ, san hô sừng. Các rạn san hô là hệ sinh thái có năng suất sinh học cao, nơi sinh sống của nhiều loài thủy sinh và là một bộ lọc làm sạch môi trường nước rất hiệu quả. Do vậy, nơi có san hô sinh sống thường là những nơi nước rất trong, tạo nên một cảnh quan biển đặc sắc, có thể thu hút nhiều khách du lịch.

Hiện nay, ngoài các hệ sinh thái tự nhiên, trên Vịnh Hạ Long còn có các hệ sinh thái do con người tạo ra nhằm nâng cao sản phẩm sinh học như các đầm nuôi tôm cá, trồng rong, lồng bè nuôi cá, ruộng để nuôi sò, ngao, trại nuôi trai lấy ngọc.

Sự đa dạng của các hệ sinh thái tự nhiên và nhân tạo đã mang lại nhiều nguồn lợi nhiều mặt cho con người. Chúng cần được bảo vệ và khai thác một cách bền vững để tiếp tục duy trì chất lượng môi trường và các hoạt động kinh tế, trong đó có hoạt động du lịch.

2.1.1.6. Văn hóa - xã hội

Khu vực Hạ Long là một trong những cái nôi cư trú của người Việt cổ, được chứng minh qua các di chỉ khảo cổ học phát hiện với ba nền văn hóa kế tiếp nhau phát triển liên tục: Văn hóa Soi Nhụ, văn hóa Cái Bèo và văn hóa Hạ Long. Ba nền văn hóa này gắn liền với nền văn hóa Hòa Bình, văn hóa Bắc Sơn nổi tiếng của Việt Nam.

Văn hóa Soi Nhụ cách ngày nay 1.800 năm đến 7.000 năm, chủ yếu phân bố trong khu vực các đảo đá vôi thuộc Vịnh Hạ Long và Bái Tử Long. Các di vật còn lại chủ yếu là ốc núi và ốc suối cùng một số nhuyễn thể nước ngọt khác.

Trong khu vực di sản thế giới gồm các di chỉ tiêu biểu như: Mê Cung, Tiên Ông, Thiên Long...

Văn hóa Cái Bèo cách ngày nay 4.500 năm đến 3.000 năm được chia ra làm hai giai đoạn: sớm và muộn. Giai đoạn sớm: môi trường cư dân Cái Bèo tạo nên loại hình sớm Thoi Giếng của văn hóa Thoi Giếng. Giai đoạn muộn là kết quả của mực nước biển dâng cực đại rồi sau đó rút dần (trong khoảng 4.000 - 3.000 năm trước).

Ngoài những giá trị lịch sử văn hóa của Hạ Long không thể không kể đến đời sống của cư dân làng chài trên vịnh Hạ Long. Và có thể nói rằng hiếm có một Di sản thiên nhiên thế giới nào trên hành tinh này lại có con người cùng sinh sống trên Di sản đó với những nét sinh hoạt truyền thống văn hóa lâu đời có giá trị. Đó là một trong những nét riêng nổi bật của các làng chài, tập chung chủ yếu tại các thôn như Ba Hang, Cửa Vạn, Vông Viêng. Tổng cộng có khoảng trên 300 hộ với gần 2.000 nhân khẩu do UBND xã Hùng Thắng quản lý.

Vịnh Hạ Long không chỉ nổi tiếng với vẻ đẹp tự nhiên mà nơi đây còn chứa đựng biết bao giá trị văn hóa đặc sắc của cư dân làng chài. Và để bảo vệ giữ gìn những nét văn hóa này thì Trung tâm văn hóa nổi Cửa Vạn đã được Ban quản lý Vịnh Hạ Long xây dựng và khai trương ngày 19/05/2006. Nơi đây chính là nơi bảo tồn, giữ gìn những giá trị văn hóa làng chài truyền thống cũng như có thể khai thác phục vụ khách tham quan tìm hiểu về những sinh hoạt văn hóa độc đáo của cư dân Vạn Chài.

Như vậy, Vịnh Hạ Long là khu vực có điều kiện về tự nhiên, về nhân văn thuận lợi cho việc phát triển loại hình du lịch thuyền Kayak. Không chỉ có mặt nước, vị trí, địa hình, khí hậu thuận lợi, có cảnh quan đẹp mà nơi đây còn có những giá trị lịch sử văn hóa lâu đời đáp ứng đầy đủ điều kiện cho loại hình du lịch mới này.

2.1.2. Hoạt động du lịch tại Vịnh Hạ Long

Sau khi Vịnh Hạ Long chính thức được công nhận là di sản thiên nhiên thế giới và được đầu tư đưa vào khai thác phục vụ du lịch thì hoạt động du lịch trên Vịnh Hạ Long đạt được những kết quả nhất định.

2.1.2.1. Công tác quản lý, quy hoạch

Ban quản lý Vịnh Hạ Long đã khoanh vùng những điểm du lịch thuộc khu vực Di sản để thực hiện việc quản lý và khai thác một cách hiệu quả. Cùng với lợi thế về tài nguyên du lịch, để quy hoạch và bảo tồn phát triển du lịch Vịnh Hạ Long Vịnh một cách có hiệu quả, Ban quản lý vịnh đã đề ra hàng loạt các dự án và quản lý một cách chặt chẽ các vùng dự án, các khu quy hoạch. Các dự án bao gồm:

Bảng 2.3: Các dự án của Ban quản lý Vịnh Hạ Long

Đơn vị: Đồng

STT	Tên dự án	Số tiền
1	Dự án Động Thiên Cung	3.883.804.000
2	Dự án hang Đầu Gỗ	2.974.174.000
3	Dự án hang Sừng Sốt	4.125.024.000
4	Dự ánTi Tốp giai đoạn 2	1.365.801.000
5	Dự án bảo tàng sinh thái Hạ Long + thu gom rác thải	134.433.000

2.1.2.2 Hoạt động xúc tiến, quảng bá

Theo Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL), các sản phẩm du lịch tại Vịnh Hạ Long là các sản phẩm du lịch đặc biệt. Vì vậy, cần có biện pháp quảng bá hiệu quả để các loại hình này sớm trở thành một sản phẩm hấp dẫn, riêng có của Vịnh Hạ Long, tạo được lợi thế so sánh với các điểm đến trong khu vực và trên thế giới. Vịnh Hạ Long với nhiều sản phẩm du lịch độc đáo như: du lịch tham quan khám phá Hạ Long bằng tàu du lịch, bằng thuyền Kayak, du lịch

biển, du lịch nghỉ dưỡng... cũng được Ban quản lý Vịnh đẩy mạnh các hoạt động xúc tiến, quảng bá nhằm đưa các sản phẩm du lịch đến du khách trong và ngoài nước.

Những năm qua, hoạt động xúc tiến, quảng bá sản phẩm du lịch Vịnh Hạ Long được thực hiện thông qua các tờ rơi tập gấp, trên sách báo, các ấn phẩm còn có các dịch vụ thông tin như truyền hình, internet. Rất nhiều các bộ phim, các phóng sự du lịch về Vịnh Hạ Long đã được xây dựng và phát trên các kênh truyền hình trong nước và quốc tế. Hoạt động xúc tiến, quảng bá hình ảnh Vịnh Hạ Long cũng được thực hiện thông qua các sự kiện mang tầm cỡ quốc gia, khu vực và quốc tế như các sự kiện văn hóa nghệ thuật, các cuộc thi hoa hậu được tổ chức tại Việt Nam, carnival Hạ Long... cũng thu được những hiệu quả đáng kể. Đặc biệt, hiện nay Vịnh Hạ Long vẫn đang tiếp tục cuộc đua bình chọn là một trong những kỳ quan của thế giới, thông tin và hình ảnh Vịnh Hạ Long đang được đăng tải trên rất nhiều trang web trong nước và quốc tế cũng là một kênh xúc tiến quảng bá hữu hiệu. Ngoài ra còn có các chương trình quảng bá du lịch Hạ Long trên đường phố như đạp xe đạp quảng bá hình ảnh Hạ Long thu hút rất đông đảo du khách.

2.1.2.3. Cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật du lịch

- *Cơ sở hạ tầng*: Hiện nay các tuyến giao thông đến Hạ Long đã tạo thành một mạng lưới khá hoàn chỉnh và được nâng cấp về cơ bản; đã hoàn thành dự án cải tạo nâng cấp Quốc lộ 18, Quốc lộ 10, Quốc lộ 183. Hệ thống đường nội thị cũng đã được đầu tư nâng cấp mở rộng bao gồm cả hệ thống vỉa hè, thoát nước. Mật độ đường giao thông chính đạt 5,6km/km² với các tuyến đường giao thông chính từ Hà Nội - Hạ Long như sau: Hà Nội - Bắc Ninh - Hạ Long: 155 km; Hà Nội - Hải Dương - Hạ Long: 170km; Hải Phòng - Uông Bí - Hạ Long: 73 km... tạo điều kiện thuận lợi cho việc đi lại thăm quan.

Hệ thống thông tin liên lạc với 693 trạm phát sóng di động của mạng Vinaphone, Viettel, Mobiphone và mạng S-phone đã phủ sóng 14/14 huyện (năm 2009) tạo thuận lợi cho việc trao đổi thông tin liên lạc.

Ngoài ra hệ thống ngân hàng, hệ thống cung cấp điện, cung cấp nước, các cơ sở đào tạo được xây dựng và nâng cấp đáp ứng nhu cầu tiêu dùng và nhu cầu du lịch ngày nay... Bên cạnh đó đã xây dựng các bến tàu tham quan, các trung tâm y tế ở khu vực Hạ Long và đặc biệt là các cơ sở lưu trú đã góp phần rất lớn vào sự phát triển của du lịch Quảng Ninh và Hạ Long.

- *Cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch:* Theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, tính đến hết năm 2010, tổng số cơ sở lưu trú du lịch trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh là 975 cơ sở với tổng số 13.665 buồng ngủ. Số cơ sở lưu trú trên bờ là 825 với 12.260 buồng; 86 khách sạn từ 1- 5 sao với 4.790 buồng ngủ. Tại khu vực Hạ Long có nhiều khu du lịch, khách sạn, nhà hàng, hiện đại được đưa vào phục vụ du khách như khu du lịch quốc tế Tuần Châu, Hoàng Gia, các khách sạn như Sài Gòn - Hạ Long, hạ Long Dream, Bưu Điện, Hạ Long Pearl, Hạ Long Plaza,... cùng 485 cơ sở lưu trú, trong đó 59 khách sạn đạt tiêu chuẩn từ 1 đến 4 sao với tổng số 8.325 phòng nghỉ, 14.808 giường.

Hiện nay, ở Hạ Long có 480 tàu du lịch được trang bị đầy đủ có khả năng đón hàng vạn khách mỗi ngày. Dịch vụ tàu lưu trú ngủ đêm trên Vịnh có 155 tàu với 1.415 buồng ngủ. Ngoài ra, hệ thống xe ô tô chất lượng cao được đầu tư với tổng số vốn lên tới 90 tỷ đồng, cơ bản đã đáp ứng được nhu cầu của khách du lịch.

2.1.2.4. Dịch vụ và sản phẩm du lịch

Các dịch vụ du lịch thu hút đông đảo khách du lịch như biểu diễn cá heo, hải cẩu, xiếc thú, công viên nhạc nước, múa rối nước... Các loại hình du lịch cũng được phát triển: du lịch tham quan để đến với các hòn đảo và hang động của Vịnh Hạ Long; du lịch sinh thái để tìm hiểu các hệ sinh thái biển và ven biển; du lịch văn hoá để đến với núi Bài Thơ, chùa Long Tiên, đền Trần Quốc Nghiễn, chùa Lô Âm...; du lịch đô thị để đến với các phố của thành phố Hạ

Long, các cửa hàng, siêu thị, trung tâm thương mại, các bảo tàng, nhà văn hóa...; du lịch nghỉ ngơi giải trí như đua dù, lướt ván... để đến với các công viên du lịch Hoàng Gia, Tuần Châu, đảo du lịch Ti Tốp... Các chợ và khu thương mại được nâng cấp và xây dựng mới, phục vụ một phần nhu cầu mua sắm thiết yếu của khách du lịch.

2.1.2.5. Các loại hình du lịch đang khai thác

Với vị trí cảnh biển do thiên nhiên ban tặng cùng những giá trị lịch sử văn hóa của vùng Vịnh Hạ Long, hiện tại nơi đây khai thác một số loại hình du lịch chủ yếu sau:

- Du lịch tham quan
- Du lịch thể thao, vui chơi giải trí
- Du lịch mạo hiểm
- Du lịch nghiên cứu văn hóa - lịch sử

Nhìn chung các loại hình du lịch này đều khá phát triển tại Hạ Long. Tuy nhiên loại hình phát triển du lịch chủ yếu trên Vịnh là du lịch tham quan bằng tàu thuyền.

2.1.2.6. Số lượng khách và doanh thu du lịch

Những năm qua, tình hình hoạt động du lịch ở Hạ Long có nhiều khởi sắc. Điều đó được thể hiện qua bảng số liệu về lượng khách đến thăm Vịnh Hạ Long và doanh thu từ hoạt động du lịch qua các năm về cơ bản có xu hướng tăng lên, tuy nhiên tốc độ tăng chậm và không đồng đều qua các năm (trung bình khoảng 6,5%/năm về lượng khách, 11,3%/năm về doanh thu). Năm 2005 và 2008, lượng khách nội địa đến Hạ Long và doanh thu từ du lịch giảm là do đây là hai năm mà nền kinh tế thế giới nói chung cũng như kinh tế Việt Nam nói riêng gặp nhiều khó khăn, ảnh hưởng tới hoạt động du lịch.

Sau đây là bảng thống kê lượng khách đến thăm Vịnh Hạ Long và doanh thu từ hoạt động du lịch những năm gần đây:

**Bảng 2.4: Thống kê lượng khách và doanh thu du lịch
tại Vịnh Hạ Long (2004 - 2009)**

Năm	Lượng khách (lượt khách)			Doanh thu (VNĐ)
	Nội địa	Quốc tế	Tổng lượt khách	
2004	695.191	611.728	1.306.919	27.793.790.000
2005	734.602	817.156	1.551.758	34.782.765.000
2006	650.000	850.000	1.500.000	40.000.000.000
2007	759.658	890.398	1.650.056	44.560.000.000
2008	800.000	850.696	1.650.696	42.300.000.000
2009	960.079	810.410	1.770.489	46.550.630.000

(Nguồn: Ban quản lý Vịnh Hạ Long)

Xét một cách tổng thể, du lịch tại Vịnh Hạ Long trong những năm gần đây phát triển mạnh mẽ, điều đó được thể hiện thông qua các công tác quy hoạch, quản lý, đầu tư của các cơ quan quản lý nhà nước và doanh nghiệp, thông qua các hoạt động xúc tiến quảng bá được đẩy mạnh, hệ thống cơ sở hạ tầng vật chất kỹ thuật du lịch không ngừng được hoàn thiện, sản phẩm và dịch vụ du lịch đa dạng, phong phú, lượng khách và doanh thu du lịch không ngừng tăng lên. Với những giá trị vốn có, trong tương lai hoạt động du lịch tại Vịnh Hạ Long chắc chắn sẽ còn khởi sắc hơn nữa.

2.2. Thực trạng hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak trên vịnh Hạ Long

Du lịch Hạ Long là nòng cốt của du lịch tỉnh Quảng Ninh, đã và đang có những bước phát triển mạnh mẽ để phù hợp với xu hướng chung của thời đại. Đặc biệt, tiềm năng du lịch tự nhiên và nhân văn của nơi đây đã có sức hấp dẫn rất lớn, thu hút mạnh mẽ khách du lịch, đồng thời đã tạo cho hoạt động du lịch, nhất là du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long, có những bước tiến nhất định trong suốt mấy năm qua.

2.2.1. Điều kiện tài nguyên du lịch

Nói đến Hạ Long trước hết phải nói đến vẻ đẹp thần tiên của non nước mây trời nơi đây. Trên trái đất này, không có vùng biển đảo nào như Hạ Long. Trên một diện tích không rộng mọc lên hàng nghìn đảo đá muôn hình muôn vẻ, tựa tấm thảm xanh lộng lẫy, lấp lánh vô số châu ngọc. Đảo đá Hạ Long không chỉ là một thế giới sống động mà còn ẩn chứa trong lòng các đảo với hệ thống hang động vô cùng phong phú như động Thiên Cung, hang Đầu Gỗ, hang Sừng Sốt, hang Trinh Nữ...

Ngoài địa hình đá vôi Hạ Long còn có tới hơn 139 bãi cát diện tích lớn nhỏ khác nhau thuộc khu vực Hạ Long - Cát Bà rất lý tưởng để khai thác hoạt động tắm biển như bãi tắm Titop, Quan Lạn... Các đảo đá vôi cũng tạo ra một số địa hình đáy biển phong phú gắn liền với hệ sinh thái san hô rất thích hợp cho việc khai thác du lịch đáy biển, như khu vực đảo Trăm, hòn Đầu Bê, đảo Cống Đỏ.

Cảnh quan của những đảo đất và đảo xen đá cũng hấp dẫn thu hút. Tại đây có các khu rừng nguyên sinh, các bãi tắm ven biển, địa hình ở đây dốc thoải rất tiện cho việc xây dựng các biệt thự, nhà nghỉ và các khu vui chơi giải trí như đảo Tuần Châu, đảo Ngọc Vũng...

Chúng ta khó có thể miêu tả hết vẻ đẹp khác nhau của Hạ Long nhưng những đặc trưng trên đã cho ta thấy Hạ Long là một bức tranh thiên nhiên hoàn mỹ, được mệnh danh là: “thiên đường trên mặt đất”. Nó không chỉ là thiên đường trong lòng du khách Việt Nam mà còn là của khách quốc tế. Có thể nói, Hạ Long được thiên nhiên ưu đãi ban tặng cho nguồn tài nguyên vô giá rất thuận lợi cho việc phát triển du lịch, đặc biệt du lịch biển.

Để khám phá “thiên đường trên mặt đất”, du khách có nhiều hình thức khác nhau: Khám phá Hạ Long bằng tàu du lịch, ngủ đêm trên Vịnh Hạ Long... Tuy nhiên, loại hình du lịch bằng tàu thăm quan là phương tiện rất phổ biến mà hầu như du khách nào cũng biết tới khi đến với Hạ Long. Một điều thú vị là du khách tự mình vung những mái chèo lướt trên mặt nước thơ mộng và hữu tình

nơi đây để khám phá Vịnh Hạ Long bằng thuyền Kayak. Đây là loại hình du lịch rất mới tại Việt Nam và đang được ưa chuộng, đặc biệt với giới trẻ thích phiêu lưu, thích mạo hiểm.

Như vậy, thiên nhiên ban tặng cho Hạ Long nguồn tài nguyên vô giá, là điều kiện rất thuận lợi cho việc phát triển du lịch tàu thuyền trên Vịnh Hạ Long đặc biệt là loại hình du lịch bằng thuyền Kayak. Tuy nhiên, có thể thấy do đây còn là một loại hình du lịch khá mới mẻ nên việc quản lý và khai thác nguồn tài nguyên ở Vịnh Hạ Long phục loại hình du lịch này còn chưa hợp lý, gây lãng phí nguồn tài nguyên. Nhiều hang động, nhiều hòn đảo với phong cảnh thiên nhiên hoang sơ còn bị bỏ ngỏ, chưa được khai thác. Do đó, để có thể khai thác hiệu quả các tài nguyên này thiết nghĩ các cơ quan quản lý nhà nước về du lịch cần phải có cơ chế, chính sách tạo điều kiện thuận lợi cho loại hình du lịch này phát triển.

2.2.2. Cơ sở hạ tầng du lịch

Hiện tại, các cơ quan chức năng đã xây dựng được hệ thống các tuyến điểm thăm quan Vịnh Hạ Long bằng thuyền Kayak, xây dựng được nhiều hạng mục công trình phục vụ quản lý, khai thác di sản tại các điểm du lịch như: Động Thiên Cung, hang Đầu Gỗ, hang Sừng Sốt, đảo Ti Tốp. Ngoài ra còn có các cơ sở dịch vụ du lịch mua bán hải sản, vui chơi giải trí, ăn uống, đồ lưu niệm bước đầu đáp ứng nhu cầu của du khách. Những điểm neo đậu nghỉ đêm trên Vịnh, hệ thống tàu thuyền vận chuyển khách thăm quan được nâng cấp và tiêu chuẩn hóa, mở rộng hệ thống cảng du lịch Bãi Cháy, đưa cảng khách Hòn Gai vào hoạt động, tạo điều kiện du khách tiếp cận và thưởng thức các sản phẩm trên Vịnh. Tuy nhiên quy mô và số lượng vẫn còn ít, chất lượng còn nhiều hạn chế.

2.2.3. Cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch

Để cảm nhận được hết sự hùng vĩ của thiên nhiên Vịnh Hạ Long và khám phá hết những vách núi với những mỏm, ghềnh tuyệt đẹp thì cách tốt nhất là chèo thuyền Kayak.

Chèo thuyền Kayak đã xuất hiện ở Vịnh Hạ Long từ những năm đầu của thập kỷ 90. Lúc đầu, phương tiện này chủ yếu chỉ dành cho du khách nước ngoài ưa mạo hiểm, nhưng đến nay, đã có nhiều du khách trong nước tham gia chèo thuyền Kayak, đặc biệt là những người trẻ tuổi. Khám phá bằng thuyền Kayak, du khách dường như sẽ thấy được một vịnh Hạ Long tuyệt đẹp khác mà khi ngồi trên tàu du lịch không thể có được cái cảm giác đó.

Nhằm thực hiện việc khai thác có hiệu quả những tài nguyên du lịch tự nhiên cũng như tài nguyên du lịch nhân văn phong phú và có chất lượng cao trên một vịnh biển rộng 1.553km², một hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ cho các chương trình du lịch trên vịnh đã được xây dựng và đưa vào sử dụng những năm gần đây, đặc biệt là loại hình du lịch bằng thuyền Kayak mới được khai thác một cách mạnh mẽ ở vịnh Hạ Long khoảng 5 - 7 năm nay.

Theo tiêu chuẩn kỹ thuật an toàn, hình dáng kiến trúc, tiện nghi và vệ sinh môi trường của phương tiện trong quyết định của UBND tỉnh về việc ban hành tạm thời quy định tiêu chuẩn thuyền Kayak cho khách tham quan Vịnh Hạ Long, người ta chia làm 2 loại:

- *Loại 1*: Gồm những thuyền hiện đang được khai thác sau khi sửa chữa, hoán cải, nâng cấp, thoả mãn các tiêu chuẩn trong quy định này và tiêu chuẩn “quy phạm nâng cấp và đóng tàu thuyền” do nhà nước ban hành. Các thuyền hết thời hạn lưu hành giấy phép vận chuyển khách du lịch yêu cầu phải hoán cải đúng tiêu chuẩn quy định mới tiếp tục cấp phép.

- *Loại 2*: Gồm những thuyền mới thoả mãn tiêu chuẩn đề trong “quy phạm phân cấp và đóng tàu thuyền” theo thiết kế quy định thì mới được đưa vào sử dụng.

Hàng năm, cũng theo quyết định này, các thuyền phải được kiểm tra phân loại mới được cấp giấy phép vận chuyển khách du lịch. Biện pháp này đã mang lại hiệu quả tốt nhằm duy trì và nâng cao chất lượng của hệ thống phương tiện vận chuyển. Do vậy, với tốc độ tăng nhanh về số lượng thuyền Kayak mỗi năm

nhưng các thuyền đưa vào sử dụng phần lớn đều đạt những tiêu chuẩn để phục vụ khách du lịch.

Bảng 2.5: Thống kê số lượng thuyền Kayak ở Hạ Long

Năm	2007	2008	2009	2010
Số lượng (thuyền)	135	150	190	250

Nguồn: Ban quản lý Vịnh Hạ Long

Như vậy, qua bảng số liệu chúng ta có thể thấy số lượng thuyền Kayak đều tăng lên mỗi năm. Tuy nhiên, số lượng thuyền còn ít do các công ty du lịch tự trang bị và cho sử dụng khi khách có nhu cầu. Hiện nay, các thuyền Kayak ở khu vực Vịnh Hạ Long đều được trang bị đầy đủ tay chèo, áo phao, các trang bị y tế kèm theo và đạt tiêu chuẩn theo quy định về thuyền Kayak. Cùng đó là hệ thống bè nổi với trang thiết bị đơn giản phục vụ cho việc neo đậu của thuyền Kayak.

Hiện nay, trên Vịnh Hạ Long có khoảng 10 bè nổi cho thuê thuyền Kayak ở các điểm như: ba Trái Đào, hồ Ba Hầm, làng chài Cửa Vạn, hang Tối, hang Sáng, hòn Đầu Người, hồ Động Tiên, Ba Hang, hang Sừng Sốt, Cống Đỏ, Cống Tây... và được đặt tên theo các điểm đó. Bè nổi được thiết kế đơn giản, nguyên vật liệu chủ yếu là gỗ, xốp, hệ thống phao nổi. Bè được giữ cố định bằng cách buộc vào các vách đá hoặc được giữ cố định bằng 2 chiếc neo tàu nặng khoảng 150kg/chiếc. Thường các bè nổi được đặt trong chỗ khuất gió, không có sóng lớn và các điểm có quang cảnh đẹp mà tàu thuyền lớn không vào được. Trên bè trang bị các thiết bị an toàn như áo phao cá nhân, phao bè, các dụng cụ y tế, xuồng cứu hộ. Ngoài ra bè kết hợp việc nuôi và mua bán hải sản tươi sống phục vụ nhu cầu khách du lịch.

2.2.4. Nguồn nhân lực

Số lượng lao động phục vụ cho loại hình du lịch Kayak ở Hạ Long hiện nay không nhiều. Tùy thuộc vào quy mô, cấu trúc của mỗi bè nổi tại khu vực chèo

thuyền Kayak mà số lượng lao động có thể điều chỉnh 5 - 6 người/bè. Mỗi bè gò có 01 chủ bè, 01 giám sát, 01 hướng dẫn viên, 01 cứu hộ.

Hiện nay, có khoảng 45 lao động phục vụ tại các điểm chèo thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long. Cơ cấu độ tuổi tương đối đồng đều, thường là ở độ tuổi 20 - 45. Tất cả đều là những người dân miền biển, họ sinh sống ngay tại các khu vực làng chài và các bè nổi. Do đó, họ là người có kinh nghiệm và khá thông thạo về địa hình cũng như các tuyến điểm du lịch trên Vịnh. Tuy nhiên, về mặt chuyên môn thì họ không phải là những người có kiến thức cơ bản về thuyền Kayak và không được đào tạo một cách bài bản về phục vụ loại hình du lịch bằng thuyền Kayak nên kinh nghiệm và nghiệp vụ xử lý các tình huống xảy ra đối với loại hình du lịch này đôi khi cũng gặp nhiều khó khăn.

2.2.5. Số lượng khách và doanh thu

Những năm cuối thế kỷ 20, tình hình khu vực và thế giới tác động không thuận lợi tới du lịch toàn cầu. Du lịch Việt Nam giảm sút về cả lượng khách, doanh thu và thu hút vốn đầu tư. Trước tình hình ấy, Đảng và Chính phủ đã kịp thời có những chính sách đúng đắn nhằm tháo gỡ khó khăn, chặn đà suy giảm. Tạo thế và lực cho du lịch phát triển trong tình hình mới.

Đến những năm đầu của thế kỉ 21, được sự quan tâm của Tổng Cục Du lịch, các bộ ngành Trung ương, lãnh đạo tỉnh Quảng Ninh, các ban ngành, du lịch Quảng Ninh được trú trọng hơn. Quảng Ninh nơi diễn ra nhiều hoạt động du lịch sôi nổi năm 2010 một số hoạt động như: đại lễ 1.000 năm Thăng Long (Hà Nội và Hạ Long được chọn là 2 điểm đến quan trọng nhất trong năm du lịch quốc gia); Lễ hội du lịch Hạ Long năm 2010 cùng các hoạt động văn hóa văn nghệ, liên hoan âm thực; cuộc thi Hoa hậu Việt Nam 2010; cuộc thi người đẹp Hạ Long 2010; Diễn đàn du lịch khu vực Đông Á (EATOF 2010)... Kết quả năm 2010, du lịch Quảng Ninh đã hoàn thành vượt các mức chỉ tiêu. Chỉ tính riêng trong 2 tháng đầu năm 2011, Vịnh Hạ Long đã đón hơn 48.000 lượt khách, trong đó 94% là khách quốc tế. Đây là số lượng khách quốc tế đến tham quan

Vịnh Hạ Long lớn nhất từ trước đến nay so với cùng thời điểm. Lượng khách đến Vịnh Hạ Long, trong đó có khách sử dụng thuyền Kayak gia tăng đáng kể:

**Bảng 2.6: Số lượng khách sử dụng thuyền kayak tại Hạ Long
(2009 - 2010)**

Các chỉ tiêu	Năm 2009 <i>(nghìn lượt)</i>	Năm 2010 <i>(nghìn lượt)</i>	Tốc độ tăng <i>(%)</i>
Khách sử dụng Kayak	250	325	30

(Nguồn: Sở văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ninh)

Qua bảng số liệu trên cho thấy, lượng khách sử dụng thuyền Kayak để khám phá Vịnh Hạ Long cũng tăng lên rõ rệt. Năm 2010, số lượng khách đến Hạ Long tăng 30% (từ 250 nghìn lượt khách lên 325 nghìn lượt).

Để đáp ứng nhu cầu của du khách, vấn đề cần thiết đặt ra hiện nay là làm thế nào để nâng cao chất lượng dịch vụ, tạo thêm các sản phẩm du lịch để Hạ Long ngày càng hấp dẫn hơn.

Ông Dương Xuân Hội - Phó vụ trưởng vụ Lễ hành (Tổng cục du lịch) cho biết, Ban thường trực Hiệp hội du lịch thế giới (WTTC) vừa xếp Việt Nam là một trong 10 điểm du lịch lớn của thế giới trong 10 năm tới, về hội tụ nhiều điểm hấp dẫn du khách. Theo WTTC Việt Nam có những thế mạnh như kiến trúc cổ kính, phong cảnh núi non hùng vĩ, nhiều bãi biển nguyên sơ và nhiều điểm du lịch còn mới lạ đối với du khách thế giới. Nhiều công ty và khách sạn nổi tiếng trên thế giới đã và đang có kế hoạch đầu tư vào Việt nam trong đó các tập đoàn khách sạn nổi tiếng như Accor, Starwood, Hyatt, Mariot... Trước đây Hồng Kông và Singapore là hai điểm du lịch mang nhiều nét Á Đông hấp dẫn, nhưng giờ đây hai nơi này đều đã đậm nét phương tây, vì vậy màu sắc Á Đông của Việt Nam sẽ là nhân tố thu hút nhiều du khách trong thời gian tới.

Theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Quảng Ninh, 3 tháng đầu năm 2011, Quảng Ninh ước đón gần 2 triệu lượt khách du lịch, doanh thu đạt 913 tỷ đồng, tăng khoảng 6% so với cùng kỳ năm 2010. Trong đó, khách quốc tế đạt trên 600 nghìn lượt, tăng 13%, khách tham quan Vịnh Hạ Long đạt trên 614

ngìn lượt, tăng trên 7%... Doanh thu các dịch vụ du lịch như: Bán hàng, vận chuyển khách, lưu trú đều tăng trưởng khá. Riêng chỉ tiêu khách tham quan di tích thắng cảnh chỉ đạt 1,2 triệu lượt, bằng 76% so với cùng kỳ năm 2010.

Hiện ngành du lịch đang tích cực chuẩn bị cho Tuần Du lịch Hạ Long 2011 với nhiều hoạt động hấp dẫn du khách. Theo đánh giá của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Quảng Ninh, thời gian tới, lượng khách du lịch đến Quảng Ninh dự kiến sẽ tăng mạnh. Trong đó, loại hình du lịch chèo thuyền Kayak đang được chú trọng và đầu tư vì năm 2000, thời báo *National Geographic Adventures Journal* đã bầu chọn Vịnh Hạ Long là một trong 25 điểm du lịch chèo thuyền Kayak hàng đầu thế giới. Chính vì thế, Sở đã đạt ra các chỉ tiêu đối với quý II/2011 như sau:

Bảng 2.7: Chỉ tiêu khách du lịch quý II/2011

Đơn vị tính : Lượt khách

STT	Chỉ tiêu	Khách du lịch	Khách sử dụng Kayak
1	Khách quốc tế	900.000	12.000
2	Khách nội địa	1.400.000	30.000
3	Tổng lượt khách	2.300.000	42.000

(Nguồn: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ninh)

Như vậy hoạt động du lịch ở Quảng Ninh nói chung và Vịnh Hạ Long nói riêng trong những năm gần đây rất phát triển. Đặc biệt với loại hình du lịch chèo thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long là loại hình du lịch mới thế nhưng đã góp phần không nhỏ vào việc thúc đẩy nền kinh tế du lịch của Vịnh Hạ Long nói riêng.

2.2.6. Một số tuyến du lịch chủ yếu

Các chương trình du lịch bằng Kayak được thực hiện và phát triển mạnh ở Hạ Long từ khoảng 5 - 7 năm trở lại đây. Tiên phong trong việc khai thác chương trình du lịch này là các công ty như Buffalo, Công ty xuất nhập khẩu, du lịch và đầu tư hồ Gươm, Công ty du lịch Vido tour. Mỗi công ty có cách tổ chức các chuyến du lịch Kayaking riêng với độ dài khác nhau nhưng đều có những nét chung. Mỗi tàu du lịch sẽ chở khách, nhân viên phục vụ, hướng dẫn viên, thuyền

kayak và các vật dụng cần thiết đến một trong những khu vực còn hoang sơ, ít người lui tới hoặc những nơi tàu du lịch lớn khó có thể luồn lách neo đậu được.

Từ vị trí neo tàu, du khách sẽ tự mình chèo thuyền Kayak tới những khu vực xung quanh đó để khám phá vịnh Hạ Long, đi qua các hang luồn, hang động nhỏ, tiếp xúc với những người dân chài đang lênh đênh trên vịnh. Du khách có thể dựng lều ngủ qua đêm trên những bãi cát ven chân đảo hoặc ngủ đêm trên tàu du lịch.

Hiện tại ở vịnh Hạ Long chưa hình thành ra từng tuyến riêng hoặc hoàn toàn sử dụng thuyền Kayak mà loại hình này mới chỉ khai thác kết hợp cùng với tàu du lịch. Du khách phải sử dụng tàu du lịch đi từ bến tàu Bãi Cháy ra các điểm tham quan. Tại điểm tham quan bằng thuyền Kayak du khách mới sử dụng Kayak để khám phá vịnh Hạ Long. Có thể kể đến một số tuyến du lịch của Vịnh Hạ Long có thể khai thác cho loại hình du lịch bằng thuyền Kayak như sau:

- *Tuyến 1* : Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - động Thiên Cung - hang Đầu Gỗ - hòn Đỉnh Hương - hòn Gà Chọi (chèo thuyền Kayak tại khu vực ba hang gần hòn Đỉnh Hương).
- *Tuyến 2* : Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - động Thiên Cung - hang Đầu Gỗ - Hòn Gà Chọi - hang Sừng Sốt - Đảo Ti Tốp (du khách chèo thuyền Kayak tại khu vực hang Sừng Sốt tham quan Hang Luồn, hang Bò Câu và có thể chèo ra ngắm bãi tắm Ti Tốp tùy theo thời gian du lịch của du khách).
- *Tuyến 3* : Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - động Thiên Cung - hang Đầu Gỗ - hòn Đỉnh Hương - Hòn Gà Chọi - Tam Cung - Ti Tốp (du khách chèo thuyền tại khu vực gần hòn Đỉnh Hương).
- *Tuyến 4* : Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - động Thiên Cung - hang Đầu Gỗ - Hòn Gà Chọi - Hồ Ba Hầm - bãi tắm Ba Trái Đào (chèo Kayak tại điểm Ba Trái Đào chèo thăm cảnh với bãi tắm tiên).
- *Tuyến 5* : Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - vịnh Bái Tử Long - Tam Cung - Sừng Sốt - Ti Tốp (chèo thuyền Kayak ở bãi tắm Ti Tốp).

- *Tuyến 6* : Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - Mê Cung - Sừng Sốt - Ti Tốp (có hai điểm chèo thuyền Kayak tại khu vực Sừng Sốt và bãi tắm Ti Tốp).
- *Tuyến 7* : Bái Tử Long - Ngọc Vũng - Quan Lạn (chèo Kayak tại khu vực Bái Tử Long).
- *Tuyến 8*: Cảng tàu du lịch Bãi Cháy - hòn Đại Bàng - hòn Mặt Quỷ - hòn Âm Chén - hòn Ông Cụt - Đảo Khỉ.

2.2.7. Đánh giá chung

Hiện nay loại hình du lịch chèo Kayak cũng đang từng bước được phát triển, mở rộng. Loại hình này đòi hỏi khách phải biết sử dụng thuyền Kayak để chèo tới một số những góc ngách, hang động, đảo đá ít người lui tới, khám phá vịnh Hạ Long ở một góc độ hoàn toàn mới mẻ và hoang sơ. Loại hình du lịch này những năm qua đã đạt được những thành công nhất định, tuy bên cạnh đó cũng vẫn còn một số tồn tại, hạn chế cần khắc phục để đạt được hiệu quả cao hơn nữa khi khai thác loại hình du lịch này tại Vịnh Hạ Long.

2.2.7.1. Thành công

Vịnh Hạ Long - Di sản thế giới là một kỳ quan thiên nhiên có một không hai của thế giới, là thắng cảnh số một của Việt Nam. Nhà thơ lớn Trung Hoa, ông Tiêu Tam Tam đã viết: "*Chưa đến vịnh Hạ Long, chưa phải đến Việt Nam*". Vịnh Hạ Long đã hai lần được UNESCO công nhận là Di sản thế giới: lần thứ nhất vào năm 1994 với những giá trị về cảnh quan thẩm mỹ; lần thứ hai vào năm 2000 với những giá trị về địa chất địa mạo. Đó là sự khẳng định giá trị ngoại hạng và toàn cầu, vì lợi ích của toàn nhân loại. Với lợi thế đó, một loạt các hoạt động du lịch đã ra đời đóng góp vào sự phát triển du lịch nói chung của tỉnh Quảng Ninh. Trong các sản phẩm du lịch phải kể đến sản phẩm du lịch bằng thuyền Kayak là một sản phẩm du lịch độc đáo thu hút được đông đảo du khách tham gia khi đến thăm quan tạ Vịnh Hạ long. Hoạt động du lịch này ra đời đã đạt được những kết quả như sau:

- Năm 2009 phí thăm quan đạt 46.550.630.000 đồng trong đó hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak là 7.905.300.000 đồng (số liệu từ Ban quản lý vịnh năm 2009) .

- Tạo công việc và tăng thu nhập cho người dân chài trên Vịnh Hạ Long.

- Tăng doanh thu du lịch cho Hạ Long nói riêng và cho du lịch Việt Nam nói chung.

- Tạo ra sản phẩm du lịch mới cho Vịnh Hạ Long

Như vậy, hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak ra đời đã đóng góp không nhỏ vào việc phát triển du lịch Vịnh Hạ Long và chèo thuyền Kayak là một lựa chọn lý tưởng cho những du khách ưa thích mạo hiểm, thích khám phá vẻ đẹp tự nhiên nơi đây.

2.2.7.2. *Tồn tại và hạn chế*

- Về cơ chế, chính sách: Ban quản lý Vịnh vẫn chưa có những chính sách quản lý cho loại hình du lịch này một cách sát sao. Chưa đưa ra được các văn bản quy định riêng cho loại hình này, và các hình thức xử phạt đối với những cơ sở kinh doanh, cho thuê dịch vụ thuyền Kayak khi vi phạm pháp luật.

- Về cơ sở vật chất: hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch thuyền Kayak còn chưa được đầu tư nhiều, vẫn còn hạn chế, số lượng thuyền Kayak ở mỗi điểm du lịch còn ít.

- Các tuyến thăm quan còn kết hợp chủ yếu với tàu du lịch chưa hình thành một tuyến xuyên suốt. Mới khai thác được một số điểm tham quan chủ yếu là khu vực hang sừng sốt, khu vực ba hang, đảo Đầu Bê, bãi tắm Ti Tốp... Một điều dễ nhận thấy là các chương trình du lịch mới chỉ là khai thác quanh khu vực di sản thiên nhiên với loại hình tham quan, ngắm cảnh là chủ yếu.

- Một số chương trình du lịch như: du lịch sinh thái Lờm Bờ, hòn Áng Du - Trăng Lưỡi Liềm, tuyến hang động Mê Cung- Thiên Long - Tiên Ông - Ba Hầm - Cống Đỏ... phần lớn chưa được thực hiện hiệu quả hoặc mới chỉ nằm trên giấy tờ.

- Nguồn nhân lực phục vụ du lịch còn ít hơn nữa chưa có kinh nghiệm chuyên sâu khi sử dụng loại thuyền du lịch này. Chính vì thế du khách vẫn còn ngập ngừng khi tham gia cùng thuyền Kayak.

- Marketing, tuyên truyền quảng bá sản phẩm: Hoạt động tuyên truyền quảng bá du lịch ở Vịnh Hạ long diễn ra một cách mạnh mẽ trên báo chí, tờ rơi, tập gấp, trên truyền hình, internet ...Tuy nhiên, với loại hình du lịch bằng thuyền Kayak còn hạn chế chưa được in nhiều và quảng bá rộng rãi. Chưa đưa sản phẩm du lịch tới tay người tiêu dùng.

- Về an toàn cho khách du lịch: Vấn đề này được đặt lên hàng đầu cho bất kì loại hình du lịch nào. Đối với du lịch bằng thuyền Kayak đây là một vấn đề còn gặp nhiều khó khăn không chỉ cho người kinh doanh du lịch mà còn là một dấu hỏi lớn cho khách du lịch: làm thế nào để không bị lật thuyền? làm thế nào khi bị ngã?... Và vấn đề đảm bảo an toàn cho khách ngoài việc cung cấp hệ thống áo phao ra thì còn có chế trong công tác an toàn đội ngũ cứu hộ và hướng dẫn viên đi kèm, tuy nhiên số lượng này còn ít và thiếu không đáp ứng đủ lượng khách thăm quan.

- Ngoài ra, các chương trình du lịch Kayak cũng gặp nhiều khó khăn khi thực hiện, giá thành của các tour này khá cao, không phù hợp với nhiều người có thu nhập thấp. Trong suốt chương trình, yêu cầu an toàn, kĩ thuật phải luôn luôn được bảo đảm. Do vậy, số người tham gia du lịch Vịnh Hạ Long bằng thuyền Kayak phần lớn là du khách nước ngoài và người có thu nhập cao.

Nhìn chung, các chương trình du lịch trên vịnh Hạ Long bằng thuyền Kayak về cơ bản đã đáp ứng được nhu cầu của hầu hết các du khách với cơ sở vật chất cũng như chất lượng phục vụ ngày càng được cải thiện. Tuy nhiên để thu hút du khách hơn nữa, những người có trách nhiệm mà ở đây là ban quản lý Vịnh Hạ Long và các doanh nghiệp du lịch cần có nhiều biện pháp đầu tư hiệu quả hơn nữa nhằm đem đến cho du khách những sản phẩm du lịch tốt nhất.

Tiểu kết

Chương 2 của khóa luận đã giới thiệu những nét khái quát về Vịnh Hạ Long và hoạt động du lịch tại đây trong những năm vừa qua. Đồng thời, chương 2 cũng đã đi đánh giá thực trạng khai thác loại hình du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long. Tuy nhiên, do là một loại hình du lịch mới nên các thông tin về loại hình du lịch này chưa nhiều, các số liệu chưa được thống kê đầy đủ nên việc đánh giá còn gặp nhiều khó khăn. Mặc dù vậy, những năm qua loại hình du lịch này đã mang lại những kết quả nhất định, đóng góp vào sự phát triển của du lịch Quảng Ninh. Bên cạnh đó, nó cũng còn một số tồn tại, hạn chế cần khắc phục trong thời gian tới khi khai thác loại hình du lịch này. Đó chính là cơ sở để tác giả đưa ra những giải pháp phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long ở chương 3 của khóa luận.

Chương 3
MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KHUYẾN NGHỊ NHẪM KHAI THÁC
HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG BẰNG THUYỀN KAYAK
TRÊN VỊNH HẠ LONG

3.1. Định hướng khai thác du lịch và du lịch bằng thuyền Kayak trên vịnh Hạ Long

3.1.1. Định hướng khai thác du lịch tại Vịnh Hạ Long (giai đoạn 2010 - 2020)

Hạ Long nói riêng và Việt Nam nói chung có nhiều tiềm năng và cơ hội trong phát triển du lịch. Công tác đầu tư cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật trong du lịch đang được đẩy mạnh, hoạt động xúc tiến, tuyên truyền quảng bá cho du lịch không ngừng được mở rộng tới các thị trường trọng điểm, việc phát triển nguồn nhân lực cũng đang được tiến hành.

Những nội dung trên đã được xác định trong chiến lược phát triển du lịch Việt Nam của Tổng cục Du lịch Việt Nam nhằm “đưa ngành du lịch thực sự trở thành một ngành kinh tế mũi nhọn, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động trên cơ sở khai thác các lợi thế về điều kiện tự nhiên, sinh thái, truyền thống văn hoá, lịch sử, đáp ứng nhu cầu du lịch trong nước và phát triển nhanh du lịch quốc tế để sớm đạt trình độ phát triển du lịch trong khu vực”.

Trong chiến lược phát triển du lịch, Hạ Long là một trong những bàn đạp động lực tăng trưởng du lịch Hà Nội - Hải Phòng - Hạ Long và vùng du lịch Bắc Bộ, với thế mạnh phát triển các tuyến điểm du lịch biển trên vịnh có vị trí quan trọng trong việc thu hút khách du lịch trong và ngoài nước.

Tổng cục Du lịch đang nghiên cứu xây dựng cơ chế riêng cho phát triển du lịch Hạ Long nhằm tạo một sự đột phá và điều hoà giữa các vùng.

Trước cơ hội phát triển đó, Ban Thường vụ tỉnh uỷ Quảng Ninh đã có nghị quyết về đổi mới và phát triển du lịch Quảng Ninh giai đoạn 2010 - 2020 theo đó thông qua quy hoạch du lịch Quảng Ninh đến 2020.

Năm 2010, nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã xác định: “du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn trong cơ cấu kinh tế của tỉnh”. Nghị quyết đã xác định mục tiêu tổng quát là “nắm vững và khai thác triệt để có hiệu quả những điều kiện tự nhiên và lợi thế của Quảng Ninh, tạo bước phát triển mới cả về số lượng và chất lượng cho ngành du lịch”. Theo đó, du lịch Quảng Ninh sẽ tiếp tục mở rộng không gian, phát triển các tuyến điểm du lịch mới, trong đó du lịch biển và du lịch tham quan là trung tâm. Tiếp tục đầu tư nâng cấp hệ thống cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch tạo ra các sản phẩm du lịch phong phú đa dạng, nâng cao chất lượng phục vụ, tăng thời gian lưu nghỉ của khách.

Từ những mục tiêu chung đó, mục tiêu cụ thể đề ra là :

- Năm 2020: Đón 9 triệu lượt khách (trong đó có 4,5 triệu lượt khách quốc tế);
- Số ngày khách lưu trú bình quân từ 2 đến 2,5 ngày/khách;
- Doanh thu du lịch đến năm 2020 chiếm 15,2 - 15,5% GDP toàn tỉnh;
- Về không gian du lịch: Hình thành 4 trung tâm du lịch của tỉnh, trong đó 2 trung tâm phục vụ trực tiếp cho việc phát triển du lịch tham quan Vịnh Hạ Long và Bái Tử Long là trung tâm du lịch Hạ Long và trung tâm du lịch Vân Đồn.

Để thực hiện những mục tiêu trên, Nghị quyết đã đưa ra hàng loạt giải pháp nhằm phát triển du lịch Quảng Ninh nói chung và du lịch biển tại Vịnh Hạ Long nói riêng, đó là:

- Nâng cao nhận thức của chính quyền các cấp, ngành, đoàn thể, nhân dân về vị trí, vai trò triển vọng phát triển du lịch của Quảng Ninh.
- Huy động, tranh thủ các nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch trong đó phát triển các tuyến điểm du lịch mới như: bảo tàng sinh thái Hạ Long, khu du lịch quốc tế đảo Tuần Châu, triển khai dự án thành lập chợ bán hải sản cho khách trên Vịnh Hạ Long.

- Đẩy mạnh các chương trình đầu tư tôn tạo và phát huy giá trị Vịnh Hạ Long và Bái Tử Long như xác định rõ các dự án trên vịnh, trên bờ, các dự án cần ưu tiên trong từng giai đoạn.

- Huy động mọi tiềm năng, sáng tạo các thành phần kinh tế, thu hút đầu tư nước ngoài, mở rộng liên doanh liên kết, nhằm xây dựng và mở rộng nhiều cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kĩ thuật mới.

- Phát triển các chương trình du lịch với quy mô, loại hình khác nhau để phục vụ mọi đối tượng, làm đa dạng, phong phú các sản phẩm du lịch.

- Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, quảng bá, tiến tới thành lập trung tâm quảng bá, quỹ xúc tiến du lịch với sự đóng góp từ các nguồn vốn khác nhau.

- Tiếp tục công tác tuyên truyền giáo dục nếp sống văn hoá, văn minh, ý thức bảo tồn giá trị vịnh Hạ Long, nâng cao dân trí.

- Có các giải pháp nhằm đảm bảo an ninh và an toàn cho khu du lịch và các hoạt động du lịch.

- Thực hiện các giải pháp nhằm bảo vệ môi trường, trong đó có thực hiện kiểm soát cảng biển, vấn đề xăng dầu và hoạt động của các tàu thuyền trên vịnh..

- Tiến hành công tác đào tạo cho du lịch với chất lượng cao, nâng cao trình độ của cán bộ quản lý nhà nước cao cấp, đảm bảo hiệu quả cho công tác quản lý, kiểm tra, giám sát các hoạt động du lịch, đào tạo đội ngũ nhân viên phục vụ lành nghề, có chất lượng.

- Đổi mới việc điều hành, nâng cao chất lượng của hệ thống tàu thuyền vận chuyển khách du lịch trên vịnh Hạ Long. Chấm dứt tình trạng cạnh tranh không lành mạnh, cò mồi, ép khách, ăn xin nâng giá tùy tiện, gây ảnh hưởng xấu đến uy tín và chất lượng của du lịch Hạ Long. Có biện pháp đảm bảo an toàn cho du khách khi tham quan Vịnh Hạ Long.

Những giải pháp trên đã chỉ rõ hướng ưu tiên phát triển cho du lịch biển tại vịnh Hạ Long với quy mô và chất lượng ngày càng tăng.

Một số biện pháp chủ yếu được sử dụng triệt để là thực hiện xã hội hóa du lịch nhằm huy động mọi nguồn lực con người, cũng như vật chất để phát triển các hoạt động du lịch. Chính quyền khuyến khích mọi thành phần kinh tế tham gia hoạt động kinh doanh, phát triển du lịch trong khuôn khổ của luật pháp.

Với biện pháp trên, Nhà nước sẽ chú trọng tập trung vào đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, những dự án lớn, thực hiện các công tác quản lý Nhà nước, bảo vệ môi trường. Các thành phần kinh tế khác nhau như tư nhân, liên doanh.. cùng phối hợp hoạt động trực tiếp đầu tư những cơ sở vật chất kỹ thuật, thực hiện kinh doanh theo sự cho phép của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền nhằm làm cho hoạt động du lịch phát triển đúng hướng, bảo vệ lâu dài nguồn tài nguyên du lịch, phấn đấu phát triển du lịch Quảng Ninh với tốc độ tăng trưởng nhanh, bền vững có hiệu quả, thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh Quảng Ninh, trở thành một trong những trung tâm du lịch lớn của cả nước.

3.1.2. Định hướng khai thác du lịch bằng thuyền Kayak

Hạ Long là địa danh hội tụ nhiều tài nguyên nổi trội, độc đáo của du lịch Việt Nam. Ngoài thế mạnh độc tôn của Di sản thiên nhiên thế giới Vịnh Hạ Long với các giá trị thẩm mỹ và địa chất mang tính toàn cầu. Hạ Long còn là nơi tập trung nhiều hệ sinh thái biển nhiệt đới điển hình với tính đa dạng sinh học cao, vùng đất có lịch sử phát triển lâu đời với dấu ấn rõ nét của nền văn hoá Hạ Long.

Số liệu khảo sát của Viện Nghiên cứu phát triển du lịch (năm 2008) thuộc đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ "*nghiên cứu xây dựng sản phẩm du lịch biển đảo vùng du lịch Bắc Bộ*" cho thấy: Tỷ lệ khách du lịch trong và ngoài nước ưu chuộng nhất đối với các loại hình sản phẩm du lịch tại Hạ Long như sau:

Bảng 3.1: Kết quả điều tra về sở thích đối với sản phẩm du lịch tại Vịnh Hạ Long

Đơn vị: %

STT	Sản phẩm du lịch	Khách quốc tế	Khách nội địa
1	Du lịch thăm quan Vịnh	54	80
2	Thăm quan hang động	52	62
3	Thăm quan công viên biển	21	12
4	Thăm quan đáy đại dương	40	85
5	Du lịch nghỉ dưỡng	53	85
6	Nghỉ đêm trên biển	66	31,6
7	Thể thao trên biển	23	89

(Nguồn: Viện Nghiên Cứu phát triển du lịch - 2008)

Một du khách nước ngoài đã có nhận xét: “Khi đến Hạ Long, chúng tôi không quan tâm nhiều lắm tới những khu vật chất giao thông, hay những công trình hiện đại mà ở nước tôi cũng có, thậm chí có từ cách đây nhiều năm. Chúng tôi chỉ quan tâm trước tiên là vẻ đẹp tự nhiên của Vịnh Hạ Long, sau đó là văn hóa, trong đó có văn hóa giải trí chính gốc của người bản địa...”⁽¹⁾.

Như vậy, với lợi thế thiên nhiên ban tặng cho Vịnh Hạ Long không chỉ có cảnh quan đẹp, hoang sơ mà kèm theo đó những giá trị văn hóa đã tạo cho Hạ Long điều kiện thuận lợi trong việc phát triển du lịch. Nắm bắt được lợi thế đó cùng với số liệu thống kê du lịch, Ban quản lý Vịnh Hạ Long đã dần dần tạo ra các sản phẩm du lịch mới nhằm nâng cao chất lượng du lịch Vịnh Hạ Long. Trong các sản phẩm du lịch đó thì du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long đang được yêu thích, thu hút rất đông đảo du khách tham gia, đặc biệt là khách quốc tế chiếm tỉ lệ cao, góp phần rất lớn vào doanh thu du lịch của tỉnh Quảng Ninh. Vì thế, cùng với định hướng phát triển du Vịnh Hạ Long giai đoạn 2010 -

⁽¹⁾ Nguyễn Quý, Báo điện tử Quảng Ninh ngày 30/7/2007.

2020, Ban quản lý Vịnh cũng đặt ra định hướng cho sản phẩm du lịch bằng thuyền Kayak như sau:

- Xây dựng hệ thống bè nổi với quy mô lớn và rộng hơn, kèm theo đó trang bị những phương tiện kỹ thuật như: các thiết bị y tế, các thuyền máy để sử dụng khi có trường hợp khẩn cấp. Ngoài ra cần mở rộng các dịch vụ quà lưu niệm mang đậm dấu ấn của vùng vịnh nơi đây.

- Đầu tư và thay thế những chiếc thuyền Kayak đã sử dụng lâu và đã cũ, hết thời gian sử dụng; trang bị những chiếc thuyền màu sắc và những loại thuyền Kayak lớn cho nhiều người sử dụng như Kayak dành cho 4 - 6 người.

- Mở rộng các điểm chèo thuyền Kayak ở Ti Tốp, Quan Lạn, hay những điểm còn hoang sơ như đảo Cống, đền ông Mối, bà Men...

- Đào tạo đội ngũ hướng dẫn viên chuyên nghiệp, có kỹ năng sử dụng Kayak thành thạo.

Đến năm 2020, Ban quản lý vịnh đưa ra mục tiêu là số lượng khách tham gia chương trình du lịch bằng loại hình này tăng gấp 20 lần so với năm 2010.

Căn cứ quy mô đón khách dự kiến giai đoạn 2010 - 2020, sức chứa của các tài nguyên và khu di sản, tổ chức không gian hoạt động du lịch gồm hệ thống các điểm du lịch, tuyến du lịch tại khu vực di sản thuộc cụm du lịch Hạ Long nằm trong hệ thống không gian 5 cụm du lịch chính của Quảng Ninh (Vân Đồn - Bái Tử Long; Móng Cái - Trà Cổ; Uông Bí - Đông Triều - Yên Hưng; Cô Tô và Hạ Long).

- Các điểm du lịch gắn bó nhuần nhuyễn giá trị cảnh quan độc đáo với giá trị nhân văn như du lịch tâm linh - huyền thoại đảo Đầu Gỗ với đặc trưng truyền thuyết Âu Cơ - Lạc Long Quân; điểm vui chơi giải trí kết hợp lưu trú nổi đảo Bò Hòn với giá trị đặc trưng về truyền thuyết Rồng Hạ; điểm du lịch sinh thái - nhân văn Đảo Hang Trai với giá trị truyền thống nghề cá, chài lưới; điểm du lịch sinh thái biển đảo Đầu Bê, điểm du lịch thể thao mạo hiểm đảo Cống Đỏ gắn với giá trị truyền thuyết cá hoá rồng... và nhiều điểm du lịch tham quan khác.

- Các tuyến du lịch trên vịnh theo thời gian, nhu cầu tham quan du lịch của khách gắn với đặc thù của các sản phẩm, điểm tham quan du lịch của mỗi tuyến: tuyến du lịch kết nối tất cả các điểm tham quan hoặc những điểm đặc thù trong khu vực vịnh; tuyến du lịch nối các điểm tham quan, vui chơi giải trí tại khu vực thành phố Hạ Long với khu di sản. Cần hạn chế sự trùng lặp về nội dung giữa các tuyến du lịch này.

3.2. Một số giải pháp nâng hiệu quả khai thác du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long

3.2.1. Giải pháp về cơ chế, chính sách

Du lịch bằng thuyền Kayak là loại hình du lịch được ưa thích đối với những du khách ưa thích mạo hiểm, thích khám phá. Ngày nay, nó trở lên phổ biến hơn đặc biệt là ở khu vực vùng di sản của Vịnh Hạ Long. Để loại hình này ngày càng trở lên hấp dẫn và được nhiều du khách lựa chọn hơn Ban quản lý Vịnh Hạ Long cần đưa ra một số cơ chế, chính sách cho loại hình du lịch bằng thuyền Kayak như sau:

- Cần có cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển loại hình du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long đối với các nhà đầu tư, các doanh nghiệp du lịch; xây dựng kế hoạch, chiến lược chi tiết cụ thể để phát triển loại hình du lịch này.

- Thường xuyên tổ chức các đợt kiểm tra hoạt động của thuyền Kayak trên vịnh Hạ Long. Khen thưởng cho các cơ sở thực hiện tốt và xử lý các hành vi vi phạm pháp luật của các tổ chức, cá nhân trên vịnh Hạ Long.

- Cần đầu tư, tu bổ tôn tạo các công trình phục vụ bảo tồn và phát huy giá trị Vịnh Hạ Long, cùng các ngành, địa phương có liên quan, thẩm định trình UBND tỉnh phê duyệt các dự án, chương trình phát triển du lịch đặc biệt là loại hình du lịch bằng thuyền Kayak.

- Tổ chức tuyên truyền, quảng bá sản phẩm du lịch Kayak đến với du khách cùng đó giới thiệu các giá trị Vịnh Hạ Long góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm cộng đồng tham gia bảo vệ và phát huy di sản Vịnh Hạ Long.

- Tổ chức thực hiện các phương án phòng chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn, xử lý các sự cố khi khách tham gia chèo thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long.

- Mở rộng các tuyến, các điểm chèo thuyền Kayak mới như ở Quan Lạn, khu vực hòn Chó Đá...

- Đối với khách quốc tế, cần tạo điều kiện thuận lợi cho việc xuất nhập cảnh và có những chính sách ưu đãi cùng với đội ngũ hướng dẫn viên nhiệt tình với khả năng ngoại ngữ tốt có thể giúp du khách tham gia du lịch một cách hiệu quả.

- Đi đôi với việc khai thác cần có những hoạt động bảo tồn, bảo vệ các giá trị di sản, đặc biệt là việc bảo vệ môi trường vùng vịnh. Ban quản lý vịnh cần tổ chức các hoạt động thu gom rác thải, xử lý chất thải.

3.2.2. Giải pháp về sản phẩm

Trên cơ sở đầu tư, xây dựng cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật những chương trình, tuyến du lịch mới cần đưa ra các loại hình du lịch mới đảm bảo tính hấp dẫn, độc đáo, mới lạ với du khách. Chính vì thế phải đa dạng hóa sản phẩm, nâng cao chất lượng sản phẩm và tạo ra sản phẩm mới.

Đa dạng hóa sản phẩm: Ngoài việc khai thác du lịch thăm quan thuần túy tại Vịnh Hạ Long cần tạo ra nhiều sản phẩm khác nhau như chèo Kayak thăm quan các hang động, thăm quan làng chài, tổ chức hoạt động câu cá bằng Kayak, hoạt động thể thao bằng thuyền Kayak...

Cần đưa một số sản phẩm mới bằng thuyền Kayak vào hoạt động du lịch trên vịnh Hạ Long vì trên thực tế hiện nay ở Vịnh Hạ Long chỉ có hoạt động khám phá, thăm quan vịnh do du khách tự chèo Kayak luôn vào những vách đá. Như vậy, có thể đưa ra một số sản phẩm mới như neo đậu Kayak tại các điểm có thể câu cá như khu vực Ba Hang.

Nên phối hợp sử dụng những tài nguyên du lịch quý giá của cả Vịnh Hạ Long và Vịnh Bái Tử Long để tạo ra những sản phẩm du lịch mới, độc đáo cho du khách. Chính điều này sẽ đem lại một nguồn thu đáng kể cho công tác bảo tồn và nâng cao ý thức bảo vệ môi trường của cộng đồng. Những chương trình du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long rất được du khách nước ngoài yêu thích bởi sự gần gũi với thiên nhiên. Do vậy trong quá trình quy hoạch cần chú trọng tới việc xây dựng nhưng tránh phá hoại cảnh quan môi trường, cần giữ gìn như nguyên vẹn những giá trị thiên nhiên để du lịch trở nên đúng nghĩa.

Đối với chương trình du lịch trên, công tác bảo tồn, đảm bảo sự phát triển bình thường của các hệ sinh thái phải được đặt lên hàng đầu.

Do đó, việc thực hiện chúng cần có sự tính toán kỹ lưỡng và quản lý chặt chẽ của các cơ quan có thẩm quyền và ý thức của người làm du lịch cũng như khách tham quan.

Ngoài ra, bên cạnh những tuyến du lịch thiên nhiên trên Vịnh Hạ Long và Bái Tử Long có thể phát triển những chương trình du lịch tìm hiểu những giá trị văn hoá của vùng biển này.

Việc đưa vào khai thác các yếu tố văn hóa không những sẽ giúp nâng cao doanh thu và kéo dài thời gian lưu trú của khách mà còn làm cho hoạt động du lịch ở đây bớt tẻ nhạt và đơn điệu.

Trước hết cần có những chương trình du lịch tới những di chỉ khảo cổ trên các hang động, các đảo như chương trình tới hang Thiên Long - Mê Cung - Tiên Ông - Cái Bèo để tìm hiểu di chỉ của người tiền sử, chương trình du lịch tới tham quan đảo Quan Lạn với những di tích còn lại của thương cảng Vân Đồn một thời sầm uất xưa.

Những chương trình trên cũng có thể được kết hợp với các chương trình du lịch tham quan vịnh nói chung nhằm nối dài thêm chuyến du lịch của du khách. Ngoài ra có thể kết hợp thêm việc thăm một số làng chài trên Vịnh trong chuyến đi bằng tàu du lịch. Du khách tự mình chèo những chiếc Kayak tới thăm làng chài nơi

đây, tìm hiểu những nét văn hóa và cuộc sống của người dân làng chài. Tại đó du khách được hướng dẫn, giới thiệu về nghề truyền thống của ngư dân, đó là nghề đánh bắt hải sản, đóng tàu đánh cá, được tận mắt nhìn những ngư cụ truyền thống và có thể được nghe một số làn điệu giao duyên như hát đúm (hát đối giữa nam và nữ diễn ra trên thuyền), hò biển (lối hát tìm bạn, bộc lộ tình cảm của dân chài), hát đám cưới...

Song song với việc phát triển những chương trình du lịch tham quan thuần túy cần nghiên cứu, đầu tư áp dụng những chương trình du lịch mới thuộc những loại hình du lịch khác nhau.

Khu vực Hạ Long là một ngư trường lớn, là nơi sinh sống của nhiều loài cá khác nhau. Hơn nữa, khu vực này cũng là nơi người dân thực hiện nuôi cá thả lồng bè với quy mô ngày một lớn. Đây chính là điều kiện lý tưởng để thiết kế và đưa vào thực hiện tour du lịch câu cá, làm phong phú thêm các sản phẩm du lịch. Sử dụng Kayak những chiếc thuyền mảnh mai vừa ngắm cảnh vừa khám phá Vịnh Hạ Long và tìm thấy thú vui mới cho riêng du khách nữa đó là kết hợp với việc câu cá trên Vịnh.

3.2.3. Phát triển cơ sở hạ tầng - vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch

Để có những chương trình du lịch đặc sắc, khai thác tốt tiềm năng mà du lịch sẵn có, trước hết cần đầu tư, mở rộng cơ sở hạ tầng – vật chất kỹ thuật phù hợp.

Cảng tàu du lịch Bãi Cháy, khi mở rộng cần được sắp xếp phù hợp, hợp lý. Những cơ sở dịch vụ trong cảng phải được bố trí sao cho thuận lợi nhất cho các hoạt động tham quan, đồng thời rất cần một bảng chỉ dẫn về vị trí những toà nhà, cơ sở dịch vụ để du khách tìm kiếm một cách thuận lợi.

Đối với thuyền Kayak, yêu cầu được đặt lên hàng đầu là yếu tố đảm bảo an toàn. Do đó, những thuyền sử dụng quá 8 - 10 năm đều phải thay thế cảm lưu hành. Đồng thời, đầu tư trang bị thuyền Kayak mới với nhiều loại hình khác nhau để có thể phục vụ nhiều đoàn khách du lịch. Các thuyền Kayak trong quá

trình hoạt động cần phải thường xuyên được kiểm tra, thanh tra để đảm bảo yếu tố an toàn, tạo sự yên tâm cho khách.

Một điều nữa cũng rất đáng lưu tâm là các thuyền cần trang bị những phương tiện cứu hộ như phao cứu sinh cá nhân. Ngoài ra khách cần được hướng dẫn cách sử dụng phao cứu sinh và các dụng cụ cần thiết trong những trường hợp nguy cấp giống như cách làm đối với khách đi máy bay.

Trên các hang động, cần nhắc kĩ càng về việc sử dụng nguyên vật liệu phù hợp trong việc xây dựng, trùng tu, tôn tạo các công trình sao cho thật phù hợp với cảnh quan thiên nhiên. Những vật liệu cần phải tạo cho cảnh vật xung quanh một hình ảnh tự nhiên nhất như việc xây dựng cầu thang, lối dẫn, thùng rác bằng xi măng giống như những tảng đá nằm bên đường, tránh xây dựng gây phản cảm với du khách.

3.2.4. Giải pháp về đào tạo nhân lực

Cùng với việc đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật và đưa ra những chương trình du lịch, dịch vụ mới, đội ngũ nhân viên phục vụ và quản lý có trình độ nghiệp vụ cao phải được chú trọng bồi dưỡng, đào tạo với số lượng lớn nhằm đảm bảo nhu cầu ngày càng cao của du khách.

Nguồn nhân lực phục vụ là một trong những yếu tố quyết định hàng đầu tới chất lượng sản phẩm du lịch, đặc biệt là đội ngũ hướng dẫn viên du lịch và nhân viên phục vụ tại các điểm chèo Kayak. Do đó, việc phát triển đội ngũ này cả về số lượng và chất lượng nhất là phong cách - thái độ phục vụ cần được đẩy mạnh hơn nữa.

Du lịch bằng thuyền Kayak là loại hình du lịch ưa thích của những người ưa mạo hiểm, thích khám phá đặc biệt là khách quốc tế. Chính vì thế yêu cầu đối với hướng dẫn viên phải thông thạo ngoại ngữ để có thể tham gia hướng dẫn cùng du khách.

Toàn bộ đội ngũ hướng dẫn viên cần được thực hiện mặc đồng phục và đeo phù hiệu trong suốt quá trình làm việc để tạo thuận lợi cho công tác phục vụ du khách.

Thường xuyên mở các lớp tập huấn, nâng cao nghiệp vụ, bồi dưỡng cho hướng dẫn viên những kiến thức, thông tin mới về Vịnh, kiến thức về thuyền kayak và cách thức sử dụng.

Mở các hội thi hướng dẫn viên giỏi để có dịp kiểm tra kiến thức và kỹ thuật sử dụng Kayak.

Tiến hành những đợt kiểm tra tại các điểm chèo thuyền Kayak để thấy được hiệu quả làm việc cũng như những yếu kém của đội ngũ hướng dẫn viên. Từ đó có sự tuyên dương hoặc nhắc nhở rút kinh nghiệm.

Ngoài đội ngũ nhân viên thường xuyên phải được đào tạo bài bản về kỹ năng sử dụng Kayak thì chúng ta cần quan tâm tới những cư dân làng chài. Họ là một trong những đội ngũ hướng dẫn chèo thuyền Kayak có kinh nghiệm nhất. Tuy nhiên Ban quản lý Vịnh cần quan tâm thường xuyên tới các nhà bè là nơi sinh sống của cư dân làng chài, mở các lớp học nâng cao trình độ văn hóa cho người dân nơi đây để có thể phục vụ khách tốt hơn.

3.2.5. Giải pháp marketing, tuyên truyền quảng bá sản phẩm

Đồng thời với hoạt động nâng cao chất lượng, số lượng những sản phẩm du lịch, công tác tuyên truyền quảng bá cần được mở rộng hơn. Công tác này sẽ không chỉ có tác dụng giới thiệu những sản phẩm đặc sắc của Hạ Long tới các thị trường trọng điểm mà còn tạo cho du khách lòng tin đối với các sản phẩm đó, tăng sự ham muốn được khám phá, đến thăm vịnh Hạ Long với du khách.

Các ấn phẩm quảng bá về du lịch Hạ Long còn có một số thông tin chưa thống nhất, chủ yếu là các thông tin về chương trình du lịch cố định đã xuất phát từ cảng tàu Bãi Cháy, chưa có hoặc có rất ít các thông tin về loại hình du lịch bằng thuyền Kayak.

Sự phối hợp giữa du lịch tỉnh Quảng Ninh với các cơ quan của các bộ, ban, ngành có liên quan như các công ty hàng không, công ty vận chuyển khách, các cơ quan văn hoá, các công ty du lịch trong và ngoài nước nhằm thực hiện tốt hơn nhằm quảng bá hình ảnh du lịch Hạ Long nói riêng và du lịch Việt Nam nói chung đến với bạn bè thế giới.

Ngoài ra hoạt động thu thập ý kiến của khách du lịch về chất lượng phục vụ cũng cần được quan tâm hơn. Có thể thực hiện việc lấy ý kiến của khách qua những phiếu hỏi, qua những số điện thoại của du khách có thể gọi khi có thắc mắc, phàn nàn...

3.2.6. Giải pháp về an toàn cho khách du lịch

Yếu tố an toàn là yếu tố được đặt lên hàng đầu trong việc kinh doanh du lịch. Đối với loại hình du lịch bằng thuyền Kayak là một loại hình du lịch mang tính chất mạo hiểm và yêu cầu an toàn cho loại hình này rất cao. Vì thế cần có một số giải pháp như sau:

- Thiết kế thuyền Kayak sao cho không bị lật.
- Hệ thống áo phao cá nhân cần tăng thêm độ nổi.
- Phải có phao cứu hộ đi kèm.
- Cần có nhân viên y tế trên bè chèo thuyền Kayak để xử lý các tình huống bất thường.
- Luôn luôn có hướng dẫn viên có kinh nghiệm chèo Kayak giỏi và biết bơi để xử lý khi có trường hợp xấu xảy ra.

3.3. Một số khuyến nghị

Nguyên tắc phát triển du lịch của Vịnh Hạ Long đã được xác định là phát triển theo hướng bền vững, duy trì lâu dài nguồn tài nguyên và tạo ra những sản phẩm du lịch mang đậm bản sắc văn hoá vùng biển Hạ Long. Do đó khi phát triển du lịch nói chung và hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak nói riêng cần lưu ý đến các vấn đề sau:

3.3.1. Bảo tồn các giá trị địa mạo:

Về các giá trị địa mạo của vịnh Hạ Long, theo các nhà khoa học người ta chỉ hay chú ý tới vẻ đẹp mỹ lệ của các đảo đá và nét huyền diệu của hang động. Nhưng về phương diện địa chất thì không chỉ có vậy. Vịnh Hạ Long mỹ lệ và kiêu diễm trước hết là ở bức tranh chuyển tiếp nhịp nhàng của phần lục địa với phần biển đảo (hay lòng vịnh). Nếu đứng từ đảo Đầu Người nhìn vào đất liền mới chiêm ngưỡng được hình ảnh ngoạn mục: Các dãy núi ven bờ từ Cẩm Phả đến Cái Dăm nhấp nhô, nối tiếp nhau như một con rồng khổng lồ đang từ từ hạ xuống vịnh. Đảo Tuần Châu giống như một viên ngọc từ miệng rồng, rơi xuống vịnh. Bên cạnh sự đa dạng về hình thù các đảo, Hạ Long còn hấp dẫn bởi bức tranh khảm màu của nó trên nền xanh lơ của nước biển nổi lên các mảng màu xanh lục của thảm rừng cây lá rộng trên các đảo đá phiến xen với màu xanh xám của thảm thực vật trên đảo đá vôi. Giá trị thứ hai về địa mạo của Vịnh Hạ Long đó là sự đa dạng về các yếu tố địa hình: Các đảo núi xen kẽ biển, sự tương phản của rừng sú vẹt ven bờ và các đảo đá vôi vách dựng đứng. Đây chính là loại hình thái địa hình cổ nhất còn quan sát được ở Việt Nam.

Nét thứ ba về giá trị địa mạo đó là sự đa dạng về sự hình thành và hình thái của hệ thống hang động và đảo đá. Vịnh Hạ Long có hai loại hang là hang cổ và hang trẻ.

Có thể nói, diện mạo của khu vực vịnh Hạ Long và sự giàu có về các giá trị địa chất, địa mạo độc đáo và nổi tiếng như ta thấy ngày nay là kết quả của quá trình lịch sử hình thành, phát triển và biến cải địa chất khu vực kéo dài hơn 500 triệu năm. Sự trường tồn của vịnh Hạ Long phụ thuộc vào hai yếu tố: thiên nhiên và con người. Trong đó, vai trò và thái độ ứng xử của chúng ta với vịnh Hạ Long là vô cùng quan trọng, chúng ta cần khai thác tốt các giá trị địa mạo hơn nữa nhằm phục vụ cho du lịch Hạ Long.

3.3.2. Quan tâm đến các vấn đề bảo vệ môi trường

- Phát triển du lịch và các hoạt động có liên quan hiện đang làm môi trường tự nhiên ở đây bị suy thoái. Ảnh hưởng của hoạt động du lịch tới các hoạt động tự nhiên được xác định bởi môi trường đất, môi trường nước, không khí, tự nhiên, hệ sinh thái...

Ngành du lịch phát triển kéo theo một loạt các dịch vụ khác cũng phát triển góp phần gây ô nhiễm cho vịnh Hạ Long. Với đặc thù của du lịch Hạ Long là du ngoạn trên vịnh, do đó phương tiện vận chuyển chủ yếu là tàu thuyền, với số lượng trung bình trên 300 chuyến/ngày cũng đã góp phần không nhỏ vào việc làm ô nhiễm nước biển. Theo kết quả nghiên cứu cho thấy: chỉ số ô nhiễm dầu trong nước Hạ Long đã vượt quá chỉ tiêu cho phép là 0,03 mg/l, hàm lượng kim loại cũng đã vượt qua giới hạn cho phép. Do tình trạng nước bị ô nhiễm dẫn tới các vùng núi đá vôi, đảo san hô, đầm lầy, sú vẹt và các nguồn sinh vật biển cũng đang trong tình trạng bị đe dọa. Đối với hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak có thể gây ra những tác động như: xả rác ra môi trường...

Sự tăng đột biến của các nhà bè cũng là một tác nhân không nhỏ đối với vấn đề rác thải ở vịnh Hạ Long. Theo thống kê hiện nay Vịnh Hạ Long có khoảng hơn 600 nhà bè với hơn 1.200 nhân khẩu. Rác và nước thải từ sinh hoạt của họ được thải trực tiếp xuống vịnh (rác thải từ việc giết mổ gia cầm, giặt giũ sinh hoạt hàng ngày và việc đi vệ sinh...) không qua hình thức xử lý nào cả. Nếu cứ tình trạng này tiếp tục xảy ra thì Vịnh Hạ Long sẽ trở thành một “vịnh rác” sau một vài năm nữa.

Đứng trước tình hình đó, Ban quản lý vịnh Hạ Long và UBND tỉnh Quảng Ninh phải tìm ra những giải pháp nhằm bảo vệ môi trường xanh - sạch - đẹp của Vịnh Hạ Long.

Ban quản lý vịnh Hạ Long đang tích cực thực hiện những hoạt động nhằm bảo vệ môi trường Hạ Long như đặt các thùng rác và nhà vệ sinh tại các hang động và bãi tắm, dùng tàu thuyền thu gom rác, treo các bảng biển tại các điểm

du lịch yêu cầu du khách không vứt rác bừa bãi, có hình thức kỷ luật đối với những người vi phạm gây ô nhiễm môi trường. Tuy nhiên, Ban quản lý vịnh Hạ Long nên đầu tư cho một doanh nghiệp đứng ra tổ chức quản lý chung cho công tác bảo vệ môi trường vịnh Hạ Long.

UBND tỉnh Quảng Ninh đã có nhiều biện pháp thiết thực để xử lý và bảo vệ môi trường biển Hạ Long, trong đó có dự án đầu tư xây dựng một nhà máy xử lý nước thải và 3 trạm bơm nước cống ở khu vực Bãi Cháy với chi phí ước tính là trên 3 tỷ đồng. Thành phố đã xây dựng trạm xử lý nước thải 3.000 khối ở khu vực Bãi Cháy để ngăn chặn tình trạng nước bẩn làm ô nhiễm Vịnh.

Cuối cùng tác nhân quan trọng nhất ảnh hưởng đến môi trường nói chung và môi trường ở vịnh Hạ Long nói riêng là ý thức của con người. Khách du lịch và ngay cả những người dân địa phương cũng chưa có ý thức giữ gìn vệ sinh chung họ vứt rác bừa bãi khắp nơi, kể cả vứt trực tiếp xuống biển hay vứt rác ở những nơi đã được trang bị thùng rác. Chính vì thế việc giáo dục cộng đồng, tăng cường công tác nâng cao ý thức giữ gìn vệ sinh môi trường của người dân quanh vùng cũng như khách du lịch cần được quan tâm và phát huy hơn nữa.

Tiểu kết

Trên cơ sở đánh giá thực trạng khai thác loại hình du lịch bằng thuyền Kayak trên Vịnh Hạ Long và định hướng khai thác trong tương lai, trong chương 3 của khóa luận tác giả đã đề xuất một số giải pháp và khuyến nghị nhằm nâng cao hiệu quả khai thác đối với loại hình du lịch còn khá mới mẻ ở Vịnh Hạ Long. Hi vọng những giải pháp và khuyến nghị được đưa ra trong chương 3 sẽ góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng của các hoạt động du lịch, thu hút thêm lượng lớn khách du lịch đến với Hạ Long trong tương lai, đặc biệt là với hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak, đảm bảo phát triển du lịch của Vịnh Hạ Long một cách bền vững mà không làm ảnh hưởng đến các giá trị của di sản thiên nhiên thế giới này.

KẾT LUẬN

Vịnh Hạ Long là khu vực có nguồn tài nguyên thiên nhiên cũng như nhân văn phong phú và đa dạng rất phù hợp cho sự phát triển của nhiều loại hình du lịch khác nhau, đặc biệt là du lịch biển, đảo. Địa hình karst ngập nước tiêu biểu của Hạ Long mang lại sức hấp dẫn lớn đối với du khách, nguồn tài nguyên động thực vật cũng rất phong phú, điều kiện khí hậu tạo thuận lợi cho sự mở rộng và phát triển của hoạt động du lịch.

Khách du lịch đã quá quen thuộc với việc lên những chiếc tàu du lịch đi thăm Vịnh Hạ Long với các hang động nổi tiếng cùng những hòn đảo với dáng hình độc đáo. Ngày nay, hình ảnh những chiếc thuyền Kayak đầy màu sắc giờ đây như điểm tô thêm trên cái nền xanh thẳm của nước biển, tạo nên những điểm nhấn sinh động cho bức tranh Vịnh Hạ Long. Khám phá vẻ đẹp Vịnh Hạ Long bằng thuyền Kayak giờ đây đang trở thành một sản phẩm du lịch độc đáo, có sức hấp dẫn rất lớn với du khách, đặc biệt là đối tượng khách quốc tế và những người trẻ tuổi. Với những giá trị nổi bật về cảnh quan, địa chất địa mạo cùng các điều kiện thuận lợi về tài nguyên du lịch, có thể nói Vịnh Hạ Long là điểm du lịch phù hợp với loại hình du lịch này. Tuy nhiên loại hình du lịch này còn khá mới mẻ nên khi đưa vào khai thác cũng còn gặp không ít những khó khăn nhất định cần được tháo gỡ.

Trong khuôn khổ của bài khóa luận, người viết đã tổng hợp hệ thống cơ sở lý thuyết về thuyền Kayak và hoạt động du lịch bằng thuyền Kayak, đồng thời đánh giá thực trạng và đưa ra những giải pháp đối với việc khai thác loại hình du lịch này tại Vịnh Hạ Long. Do năng lực bản thân còn nhiều hạn chế, cộng với việc các nguồn tư liệu phục vụ cho việc nghiên cứu không nhiều, bài khóa luận khó tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của quý thầy cô, các nhà nghiên cứu và những ai quan tâm đến đề tài này để đề tài nghiên cứu được hoàn thiện hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban quản lý vịnh Hạ Long (2007), *Vịnh Hạ Long - Di sản thiên nhiên thế giới*.
2. *Tạp chí du lịch Việt Nam*, số tháng 2/2005; 9 /2007; 1/2008.
3. Trần Đức Thanh (2001), *Nhập môn khoa học du lịch*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
4. Trung tâm Thông tin Du lịch - Tổng cục Du lịch (2005), *Di sản thế giới ở Việt Nam*, NXB Văn hóa Thông tin.
5. UBND tỉnh Quảng Ninh, *Quy hoạch phát triển du lịch tỉnh Quảng Ninh trong giai đoạn 2010 - 2020*.
6. Bùi Thị Hải Yến, Phạm Hồng Long (2007), *Tài nguyên du lịch*, NXB Giáo dục.
7. Bùi Thị Hải Yến (2006), *Tuyển điểm du lịch Việt Nam*, NXB Giáo dục.
8. www.halongbay.net.vn
9. www.halongcity.gov.vn
10. www.kayaking.com
11. www.kayakonline.com
12. www.vietnamkayaking.com
13. www.vietnamtourism.com
14. www.vi.wikipedia.org
15. www.vnexpress.net

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

UBND	Ủy ban nhân dân
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization <i>Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên Hiệp Quốc</i>

UNDP	United Nations Development Programme <i>Chương trình hỗ trợ phát triển của Liên Hiệp Quốc</i>
UNWTO	United Nations World Tourism Organization <i>Tổ chức Du lịch Thế giới</i>
VHTTDL	Văn hóa, Thể thao và Du lịch
WTTC	World Travel & Tourism Council <i>Hiệp hội du lịch thế giới</i>

DANH MỤC BẢNG

<i>Bảng 2.1:</i> Nhiệt độ trung bình của Hạ Long theo các mùa.....	25
<i>Bảng 2.2:</i> Các đặc trưng khí hậu cơ bản của Hạ Long	25
<i>Bảng 2.3:</i> Các dự án của Ban quản lý Vịnh Hạ Long.....	31
<i>Bảng 2.4:</i> Thống kê lượng khách và doanh thu du lịch tại Vịnh Hạ Long (2004 - 2009)	35
<i>Bảng 2.5:</i> Thống kê số lượng thuyền Kayak ở Hạ Long	39
<i>Bảng 2.6:</i> Số lượng khách sử dụng thuyền kayak tại Hạ Long (2009 - 2010) ...	41
<i>Bảng 2.7:</i> Chỉ tiêu khách du lịch quý II/2011	42
<i>Bảng 3.1:</i> Kết quả điều tra về sở thích đối với sản phẩm du lịch tại Vịnh Hạ Long.....	52

PHỤ LỤC

Phụ lục 1

HÌNH ẢNH MỘT SỐ LOẠI THUYỀN KAYAK

Thuyền Kayak wimer nereus-vi003

Thuyền Kayak Winer Hug vi007

Thuyền Kayak Winer Purity - vi002

Thuyền Kayak bơm hơi amada 380 - Zebec

Thuyền Kayak bơm hơi Zebec- ck200

Phụ lục 2
MỘT SỐ HÌNH ẢNH VỀ HOẠT ĐỘNG DU LỊCH BẰNG
THUYỀN KAYAK TRÊN VỊNH HẠ LONG

Phụ lục 3

MỘT SỐ CHƯƠNG TRÌNH DU LỊCH BẰNG THUYỀN KAYAK TRÊN VỊNH HẠ LONG CỦA CÁC CÔNG TY DU LỊCH

Chương trình: Hà Nội - Hạ Long (chèo thuyền Kayak) - Hà Nội (2 ngày/1 đêm)

Ngày 1: Hà Nội – Hạ Long

07h30: Xe đón Quý khách khởi hành đi Hạ Long. Trên đường đi Quý khách dừng chân tại TP. Hải Dương nghỉ ngơi và thư giãn.

11h30: Đến Hạ Long, Quý khách thưởng thức bữa trưa với các món ăn hải sản ở nhà hàng hoặc trên tàu.

13h00: Tàu sẽ đưa Quý khách đi thăm vịnh, tận mắt chiêm ngưỡng vẻ đẹp huyền bí của Vịnh Hạ Long với hàng ngàn hòn đảo lớn nhỏ khác nhau. Trên đường đi Quý khách có cơ hội ngắm nhìn làng chài trên vịnh, thăm động Thiên Cung - hang Đầu Gỗ hoặc thăm hang Sừng Sốt... một trong những hang động đẹp nhất của vịnh Hạ Long. Đặc biệt hơn Quý khách có thể tắm và chèo thuyền Kayak ở bãi tắm Titop theo chương trình đã chọn.

Tối: Ăn tối và nghỉ đêm trên tàu trong những phòng ngủ riêng biệt đầy đủ tiện nghi, thoải mái.

Ngày 2: Hạ Long – Hà Nội

08h00: Sau khi ăn sáng trên tàu, tàu đưa Quý khách trở lại bến tàu Hạ Long. Trên đường về Quý khách có cơ hội ngắm nhìn lại một Vịnh Hạ Long huyền bí và thơ mộng.

11h30: Về đến Hạ Long. Quý khách ăn trưa tại nhà hàng ở thành phố Hạ Long.

13h00: Quý khách lên xe về Hà Nội. Trên đường về Quý khách dừng chân tại thành phố Hải Dương thưởng thức các đặc sản nổi tiếng như bánh đậu xanh, bánh gai và mua về làm quà.

16h30: Về đến Hà Nội, chia tay Quý khách và hẹn gặp lại.

BÁO GIÁ TRỌN GÓI: 55 USD/khách
(Áp dụng cho đoàn 15 khách trở lên)

Báo giá bao gồm:

- Tàu Thăm vịnh Hạ Long
- Ăn các bữa theo chương trình
- Phòng nghỉ điều hòa, máy lạnh (2 khách/ cabin)
- Vận chuyển xe máy lạnh đời mới theo chương trình.
- Hướng dẫn viên theo chương trình.
- Bảo hiểm Du lịch suốt tuyến.
- Chèo xuồng kayak
- Nước uống trên xe, phí thắng cảnh

Báo giá không bao gồm:

- Chi phí cá nhân
- Đồ uống, giặt là, điện thoại.....
- Thuế VAT 10%,

Chương trình: Hà Nội - Hạ Long (chèo thuyền Kayak) - Hà Nội

(3 ngày/2 đêm)

Ngày 1: Hà Nội - Vịnh Hạ Long

7.45- 8.30: Hướng dẫn viên và ô tô đón quý khách tại khách sạn, khởi hành chuyến du ngoạn vịnh Hạ Long trên thuyền Galaxy.

10.30 : Nghỉ ngơi và thưởng thức đặc sản địa phương tại trạm dừng chân trên đường đi Hạ Long.

12.00 : Thuyền trưởng và tàu vận chuyển chào đón quý khách lên tàu Galaxy. Thưởng thức bữa ăn trưa trên tàu trong khi tàu Galaxy lướt nhẹ trên Vịnh Hạ Long, **ngang qua những hòn đảo, ngọn núi với những hình thù khác nhau.**

15.30 : Khám phá hang động lớn nhất và kỳ thú nhất - hang **Sừng Sốt.**

17.00 : Tìm hiểu cuộc sống thường ngày của người dân làng chài bằng thuyền **Kayak** khoảng một giờ. Trở lại tàu Galaxy, dự tiệc “**Sunset Party**” và **bơi.**

19.30 : Bữa ăn tối lãng mạn với các món nướng trên nhà hàng chờ đón du khách thưởng thức.

21.00 : Giải trí với các trò chơi vui nhộn và hài hước như **câu mực, hát karaoke...**
Ngủ đêm trên tàu.

Ngày 2: Khám phá vẻ đẹp kỳ bí của vịnh Hạ Long bằng thuyền Kayak

7.30 : Bữa ăn sáng sẵn sàng phục vụ cùng với cà phê và trà

8.30 : Hướng đến hang **Tối và hang Sáng** để chèo Kayak.

10.30 : Tiếp tục cuộc hành trình đến đảo **Ba Trái Đào** nơi có những hòn đảo tuyệt đẹp và cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ.

12.00 : Ăn trưa trên bãi biển

14.00 : Chèo tiếp tới **làng chài Vạn Giá**, cùng khám phá cuộc sống thường ngày của người dân chài và trải nghiệm cảm giác mới lạ ở đây.

16.30 : Trở lại tàu nghỉ ngơi và thư giãn.

19.30 : Ăn tối trên tàu.

21.00 : Tham gia các trò chơi trên tàu như **câu cá mực, hát karaoke hoặc trò chuyện với bạn đồng hành...**

Ngày 3: Vịnh Hạ Long - Hà Nội

- 06.30** : Ăn sáng cùng với cà phê hoặc trà.
- 08.30** : Thư giãn và ngắm nhìn những hòn đá kỳ thú trên vịnh Hạ Long.
- 10.00** : Thăm **làng chài Ba Hang** bằng tàu vận chuyển.
- 10.30** : Trở lại tàu Galaxy tham gia **lớp nấu ăn** và thưởng thức bữa trưa.
- 12.00** : Cập bến HạLong, lên xe trở về Hà Nội
- 16.00** : Về đến Hà Nội. Chuyến đi kết thúc.

BÁO GIÁ TRỌN GÓI: 3.885.000 VNĐ/người

Bao gồm:

- Đồ uống chào mừng lên tàu
- Vé thăm quan
- Hướng dẫn viên
- Cabin sang trọng
- Dạy nấu ăn
- Tập dưỡng sinh
- Tất cả bữa ăn trong chương trình (2 bữa sáng, 3 bữa trưa, 2 bữa tối)
- Đồ uống miễn phí trong phòng
- Kayaking
- Ô tô vận chuyển suốt tuyến
- Hoa quả và rượu cho tiệc “sunset party”
- Thăm làng chài bằng tàu vận chuyển

Không bao gồm:

- Đồ uống
- Thuế VAT
- Chi phí cá nhân và các chi phí nằm ngoài chương trình.